

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมทางการเมืองของประชาชนในเขตจังหวัดภูเก็ตนี้ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์จากภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง บทบาททางการเมืองหรือที่เอื้ออำนวยต่อการเมืองฯ ความสนใจทางการเมือง ความสนใจในกระบวนการทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ความกระตือรือร้นทางการเมืองในการเรียนรู้ทางการเมือง ความสำนึกทางการเมือง แหล่งที่มาของความรู้ทางการเมือง เป็นต้น และข้อมูลจากภาคสนามโดยการสังเกต และสัมภาษณ์ เพื่อนำมาประกอบพิจารณาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เช่น บุคลิกภาพ การดำเนินชีวิต วิถีชีวิต ความกระตือรือร้นทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำนึกทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมือง เป็นต้น เพราะในบางเรื่องนั้นไม่สามารถจะทดสอบได้จากแบบสอบถามซึ่งถ้าใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียวอาจมีความคลาดเคลื่อนสูง จึงต้องใช้วิธีอื่น ๆ ประกอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด โดยเฉพาะในช่วงที่มีการศึกษาวิจัยได้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นสองระดับคือ การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับท้องถิ่นเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2538 และการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 เป็นการเลือกตั้งในระดับชาติ

ส่วนข้อมูลที่ได้มาประกอบการศึกษาวิจัยอีกด้านหนึ่งคือข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในส่วนนี้จะได้ข้อมูลที่มาประกอบการวิเคราะห์หรืออธิบาย หรือยืนยันในส่วนแรกได้อย่างดีเยี่ยม เพราะเป็นข้อมูลที่เป็นจริงผ่านการตรวจสอบพอสมควรเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (ข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลปฐมภูมิ) เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางหนึ่ง ลักษณะจุดเด่นจุดด้อยของจังหวัดภูเก็ตมาประกอบการอธิบายผลการศึกษาที่ได้รับจากแหล่งอื่น ๆ เป็นต้น

เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วก็จะนำมาวิเคราะห์เพื่อทราบหรือหาคำตอบตามวัตถุประสงค์จากข้อมูลที่ได้ เช่น ความพร้อมทางการเมือง ความสำนึกทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมือง ฯลฯ เป็นต้น และได้นำแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาอธิบายวิเคราะห์ผลการศึกษาร่วม ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินการข้างต้นเกี่ยวกับความพร้อมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต สามารถสรุปได้ดังนี้

ประชาชนภูเก็ตมีความสนใจทางการเมืองปานกลางค่อนข้างสูง (มีความสนใจ มาก 21.76% ปานกลาง 65.69% เฉย ๆ 6.28% ไม่ค่อยสนใจและไม่สนใจเลย 5.02% ไม่มีความเห็น 1.25%)

แหล่งที่ได้รับความรู้ทางการเมืองมากที่สุดคือ โทรทัศน์ 50% หนังสือพิมพ์, นิตยสาร, วารสาร 35.5% การสนทนา 6.11% เข้าร่วมหรืออบรมจากองค์กรต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน 4.20% วิทยุ 3.05% อื่น ๆ 1.14% ซึ่งแหล่งที่ได้รับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุดคือ โทรทัศน์ ซึ่งตรงกับ “ราชภัฏโพล” ที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดภูเก็ตก่อนการเลือกตั้งฯ ที่ข่าวสารในการเลือกตั้งประชาชนได้รับจากโทรทัศน์มากที่สุด 50.86% โทรทัศน์จึงมีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน

ประชาชนภูเก็ตสนใจข่าวสารการเมืองมากที่สุด 21.69% ก็ฟารองลงมา 16.30%

ความตั้งใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับ ผู้ตอบไปอย่างแน่นอน 79.83% ของราชภัฏโพลมีผู้ระบุจะออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. 90% และ “เขตการ

*สถาบันราชภัฏภูเก็ต ได้จัดทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภูเก็ตที่จะมีในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 เพื่อส่งผลไปยัง สำนักงานเลขาธิการสถาบันราชภัฏ โดยมี รศ.ดร.ชีรวัดณ์ นิจนตร รองอธิการฯ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏ เป็นผู้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามโดยสุ่มตัวอย่างประชาชนทั้งจังหวัดที่มีสิทธิเลือกตั้งทุกหมู่บ้านจำนวน 773 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิฯ 136,532 คน เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2538.

ศึกษา 4 โพล** ที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในภูเก็ตก่อนการเลือกตั้งฯ เช่นเดียวกันระบุว่าตั้งใจจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. 90.33% ซึ่งจะเห็นว่าเป็นตัวเลขที่สูงทั้งสิ้น แต่การวิจัยครั้งนี้ได้ตัวเลขผู้จะไปใช้สิทธิ ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด อาจมาจากหลาย ๆ สาเหตุแต่สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะทำให้ตัวเลขใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดคือ ข้อที่ให้เลือกตอบมีหลากหลาย เช่น การวิจัยครั้งนี้ มีข้อให้เลือกตอบถึง 5 คำตอบ (ไปอย่างแน่นอน ยังไม่ตัดสินใจดูก่อนว่าเลือกตั้งอะไร อาจจะไป อาจจะไม่ใช่ และไม่ไปอย่างแน่นอน) การตอบจึงมีผู้เลือกตอบหลากหลายเปอร์เซ็นต์ที่ออกมาจึงใกล้เคียงกับความเป็นจริง ส่วนที่ผ่านๆมาได้เปอร์เซ็นต์สูงมักมีคำตอบให้เลือกน้อย เช่น ไปหรือไม่ไป หรือไม่ก็ไปหรือไม่ไปหรือไม่แน่ใจ เป็นต้น (แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า พอเลือกตั้งจริง ๆ จำนวนผู้ไปใช้สิทธิจะน้อยกว่าการสำรวจ หรือความตั้งใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้มีชื่อนั้นอาจจะไม่อยู่หรือไม่สามารถมาเลือกฯ ได้ และผู้มีความตั้งใจ อาจจะไม่มีชื่อก็ได้)

สำหรับเหตุผลที่จะไปใช้สิทธิซึ่งแสดงถึงความสำนึกทางการเมือง เหตุผลต้องการสร้างประชาธิปไตยและสนับสนุนประชาธิปไตย 60.65% หน้าที่พลเมือง 14.75% ต้องการได้คนที่ตนพอใจ 11.89% ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง 11.07% และอื่น ๆ 1.64% และเหตุผลที่ไม่ไปใช้สิทธิฯ แสดงความสำนึกทางการเมืองเช่นกัน เหตุผลเพราะเจ็บป่วย 26.36% ติดธุระ 19.55% ไม่มีผู้สมัครที่ตนพอใจ 12.27% ไม่มีชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิทั้งที่มีสิทธิ 12.27% ไม่ได้อยู่ในท้องที่มีสิทธิ 11.36% คิดว่าเลือกไปก็เท่านั้น 7.27% ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน 4.55% ชี้แจงไป 1.36% บ้านอยู่ไกลหน่วยเลือกตั้ง 0.91% และอื่น ๆ 2.73% เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุผลที่ไม่ไปใช้สิทธิส่วนใหญ่มีความสำนึกทางการเมืองที่ดี และจากเขตการศึกษา 4 โพล ได้สำรวจแล้วพบว่า คนภูเก็ต 47.55% คิดว่าใครจะเป็นนายกรัฐมนตรี ใครจะชนะการเลือกตั้งได้เป็น ส.ส.ของภูเก็ต ชีวิตเขาก็ยังเหมือนเดิมเคยอยู่อย่างไรรก็อยู่อย่างนั้น แสดงให้เห็นว่าคนภูเก็ตมีความสำนึกทางการเมือง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**เขตการศึกษา 4 ภูเก็ต โดยอาจารย์วิสุทธิ์ จันทิรา และคณะวิชาการจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ร่วมกับหนังสือพิมพ์เสียงใต้รายวัน ได้ออกแบบสำรวจความคิดเห็นในการเลือกตั้งทั่วไป 2 กรกฎาคม 2538 จากประชาชนทุกสาขาวิชาชีพและทุกระดับการศึกษา ในช่วง 22-26 มิถุนายน 2538 มีแบบสอบถามตอบกลับมา 771 ฉบับ

เมืองค่อนข้างดีแม้ว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งฯ ในความคิดของเขา จะไม่มีผลโดยตรงกับการดำเนินชีวิตตามปกติก็ตาม

ส่วนเหตุผลที่ไม่ไปใช้สิทธิฯ มีเหตุผลที่สมควร 26.36% (เจ็บป่วย) เหตุผลกลาง ๆ 30.91% (ติดธุระ ไม่ได้อยู่ในท้องถิ่นที่มีสิทธิซึ่งส่วนใหญ่จะมีมากเช่น ไปศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีมากเพราะอายุ 18 ปี เป็นช่วงที่อยู่ในวัยศึกษา หรือไปทำงานภูมิกเกิดมีคนต่างจังหวัดมาทำงานมาก แล้วไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้าน) ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ที่ไม่สมควรมีถึง 42.72% แสดงว่าภูมิกเกิดในส่วนหนึ่งยังมีความสำนึกฯ ที่ไม่ดีพอสมควร

สำหรับราชภัฏโพลจากการสำรวจยังมีข้อมูลอื่น ๆ ของประชาชนภูมิกเกิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งฯ ด้านความคิดเห็น คือ มีความเชื่อในพื้นที่ว่าไม่มีการซื้อขายเสียง 34.35% เชื่อว่ามีการซื้อขายเสียง 26.24% และคิดว่าปัญหาที่ต้องการให้รัฐบาลแก้ไขเป็นอันดับแรก ได้แก่ ราคาสินค้า 39.65% ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 18.22% ส.ป.ก.4-01 6.29% ส่วนของเขตการศึกษา 4 โพล มีเพิ่มเติมดังนี้ เหตุผลในการเลือกตั้ง ส.ส. จากผลงานที่ปรากฏ 59.40% รองลงมานโยบายพรรค 53.61% ชื่อเสียงส่วนตัวและชื่อพรรคที่สังกัด 9.86% และ 9.99% ตามลำดับ โดยคนภูมิกเกิดมองว่าคนที่ เป็น ส.ส.ของเขา ควรมีความใกล้ชิดให้ผู้คนหาได้ง่าย 45.53% รองลงมา มีประวัติและผลงานดีเด่น 37.87% ส่วนการมีความรู้สูงนั้นให้ความสำคัญเพียง 17.77%

สรุปผลความพร้อมทางการเมืองด้านต่าง ๆ แล้ว ปรากฏว่าจากการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ภูมิกเกิดมีความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ความพร้อมด้านทัศนคติทางการเมืองฯ มีทัศนคติฯ ปานกลาง และความพร้อมด้านบทบาททางการเมืองหรือที่เอื้ออำนวยต่อการเมืองอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจฯ คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และความสนใจทางการเมือง ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ฯ คือสภาพความเป็นอยู่ที่อยู่ปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาที่อยู่ภูมิกเกิด การผ่านการอบรมทางการเมือง และเคยเป็นหรือกำลังเป็นเจ้าหน้าที่กรรมการ สมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อทัศนคติฯ คือ รายได้ สภาพความเป็นอยู่ ความสนใจทางการเมือง ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ฯ คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ที่อยู่ ปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาอยู่ภูเกิด การผ่านการอบรมฯ และเคยเป็นหรือกำลังเป็นเจ้าหน้าที่ กรรมการ สมาชิกในองค์กรปกครองท้องถิ่น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อบทบาทฯ คือ เพศ อายุ สภาพความเป็นอยู่ ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาที่อยู่ภูเกิด ความสนใจทางการเมือง การผ่านการอบรมทางการเมือง และเคยเป็นหรือกำลังเป็นเจ้าหน้าที่ ฯลฯ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ฯ คือ การศึกษา รายได้ อาชีพ ที่อยู่ในปัจจุบัน และมีข้อสังเกตว่า นอกเขตเทศบาลและนอกเขต สุขาภิบาลจะมีบทบาทฯ สูงมากกว่าในเขตฯ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อความพร้อมทางการเมืองโดยรวม คือ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพความเป็นอยู่ ภูมิลำเนาเดิม ความสนใจทางการเมือง การผ่านการอบรมทางการเมือง ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ฯ คือ อายุ ที่อยู่ปัจจุบัน ระยะเวลาที่อยู่ภูเกิด เคยเป็นหรือกำลังเป็นเจ้าหน้าที่ ฯลฯ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น

ความสนใจในการเลือกตั้งระดับชาติมากกว่าระดับท้องถิ่น คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. มีมากกว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ข., ส.ท., อบต. กรรมการสุขาฯ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงความสำนึกทางการเมืองท้องถิ่นมีน้อยกว่าระดับชาติ ซึ่งขัดกับหลักการประชาธิปไตยที่ต้องเริ่มจากท้องถิ่นก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ตามปกติ การเลือกตั้งที่มีผู้สนใจมากนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งที่ประชาชนเห็นว่ามิได้มีประโยชน์มากที่สุด และมีความคึกคักทางด้านการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ฯลฯ มากที่สุด ประชาชนก็จะมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการไปใช้สิทธิ แสดงว่า การเลือกตั้งขององค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ของไทยนั้น ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญว่าเป็นประโยชน์แก่ตนเอง หรือเห็นความสำคัญน้อย อีกทั้งไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์ในระดับต่าง ๆ ที่ทำให้คนเกิดความสนใจและเข้าใจอย่างเพียงพอ

ส่วนความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชนภูเกิดมีปานกลางค่อนข้างสูง

ข้างสูง

ความสัมพันธ์ในแง่ของความพร้อมด้านต่าง ๆ นั้น สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองไม่ว่าอยู่ในระดับใดจะไม่มีผลต่อทัศนคติทางการเมือง
2. ผู้มีทัศนคติทางการเมืองต่ำส่วนใหญจะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่ำ
3. ผู้มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองสูงจะมีบทบาททางการเมืองสูงตามไปด้วย
4. บทบาททางการเมืองระดับใดก็ตามไม่ได้เป็นผลมาจากความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
5. ผู้มีทัศนคติทางการเมืองที่ดีจะมีบทบาททางการเมืองสูง
6. ผู้มีบทบาททางการเมืองสูงจะมีทัศนคติที่ดี

ฉะนั้นจึงพอสรุปได้ว่า

1. ทัศนคติมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
2. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์ กับบทบาททางการเมือง
3. ทัศนคติทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับบทบาททางการเมือง
4. บทบาททางการเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง
5. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง
6. บทบาททางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์ กับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

สำหรับรายละเอียดของความพร้อมทางการเมืองด้านต่าง ๆ นั้น มีดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ประชาชนผู้เกิดส่วนใหญ่มีความรู้ในระเบียบกฎหมายเบื้องต้นดี มีความรู้ทั่วไปในการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่มีความเข้าใจในกระบวนการประชาธิปไตย และหลักการประชาธิปไตย โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ความ เป็นประชาธิปไตยไม่ดี

ด้านทัศนคติทางการเมืองส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อหลักการประชาธิปไตยค่อนข้างดี มีทัศนคติต่อกระบวนการเลือกตั้งปานกลาง แต่มีทัศนคติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหรือการเมืองไม่ดีโดยเฉพาะนักการเมือง ซึ่งจากการวิจัยตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา หรือการสังเกตติดตามข่าวสาร จะเห็นได้ชัดว่า การยอมรับในนักการเมืองของไทยมีการยอมรับน้อยมาก และเป็นสาเหตุสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยเสมอมา

ด้านบทบาททางการเมืองหรือที่เอื้ออำนวยต่อการเมืองฯ มีบทบาทที่สนับสนุนหลักการประชาธิปไตยปานกลาง และออกมาในรูปของบทบาททางอ้อมมากกว่าเข้ามีส่วนร่วมโดยตรง เช่น การพูดคุยถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์ การติดตามข่าวสารทางการเมือง สภาקהแพ เหล่านี้เป็นต้น เนื่องจากภูเก็ตมีสภาพชุมชนที่เป็นสังคมเมืองมีความแตกต่างในจังหวัดของแต่ละพื้นที่ไม่มากนัก ในปัจจุบัน ซึ่งไม่เหมือนก่อนที่ยังมีความแตกต่างในพื้นที่อย่างมาก ฉะนั้นความแตกต่างด้านปัจจัยต่าง ๆ จึงไม่ค่อยเด่นชัด โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคมที่มีผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ และคนภูเก็ต เนื่องจากมีสภาพชุมชนเมือง ฉะนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีบทบาททางอ้อมมากกว่าที่จะเข้าไปคลุกคลีโดยตรงเหมือนกับชุมชนชนบทที่ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังมีความสำคัญ มีการเรียกประชุมหมู่บ้านเสมอ ๆ แต่สังคมของภูเก็ตที่เป็นชุมชนเมืองความสำคัญของผู้นำท้องถิ่นเหล่านี้ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะลดน้อยลงหรือไม่ค่อยมีบทบาท ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้และจะไม่ค่อยมีการประชุมในระดับตำบล หมู่บ้านเหมือนชนบท โดยเฉพาะคนจะเข้ามามีบทบาทโดยตรงก็เฉพาะในสิ่งที่เขาได้รับความกระทบต่อการประกอบอาชีพ หรือดำรงชีพตามปกติเท่านั้น ฉะนั้นผู้ที่มีบทบาทในฐานะผู้นำชุมชนจึงจะเป็นพวกนักธุรกิจที่มีกำลังทรัพย์ บุคลากร ที่ดำเนินกิจการอย่างกว้างขวาง และผู้นำศาสนาอิสลามในชุมชนมุสลิมที่มีอยู่ในภูเก็ตมากพอสมควรประมาณ 20 กว่าเปอร์เซ็นต์ ซึ่งยังเป็นที่ยอมรับและนับถือในชุมชนมุสลิม

บทบาทที่สนับสนุนประชาธิปไตยและจิตสำนึกประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย ซื่อตรง และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาชุมชน ยอมรับในกฎกติกาค่อนข้างดี มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. ปานกลางค่อนข้างสูงและในแต่ละอำเภอไม่มีความแตกต่างในเรื่องการไปใช้สิทธิฯ ผู้ที่อยู่ในเขตการปกครองท้องถิ่น เช่น เทศบาล สุขาภิบาล กับนอกเขตฯ จะไปใช้สิทธิฯ ไม่แตกต่างกันจะแตกต่างกันตรงที่บัตรเสียที่ผู้อยู่นอกเขตฯ มีบัตรเสียมากกว่า

การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เช่น อบต. ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกที่ผ่านมา เมื่อ 21 พฤษภาคม 2538 มีผู้ไปใช้สิทธิไม่ถึง 50% โดยเฉพาะประชาชนในเขตเมืองไปใช้สิทธิน้อยมาก ในเขตอำเภออื่นไปใช้สิทธิได้ถึง 50% แต่ประชาชนอำเภอเมืองมีจำนวนมากทำให้เปอร์เซ็นต์ผู้ไปใช้สิทธิในอำเภออื่น ๆ ด้วย สาเหตุที่ประชาชนในเขตอำเภอเมืองไปใช้สิทธิน้อย จากการสัมภาษณ์พูดคุยกับนายวิจารณ์ ก้อนแก้ว นายอำเภอเมืองภูเก็ตปัจจุบันท่านให้ความเห็นว่า เป็นเพราะในระดับตำบล หมู่บ้าน คนในชุมชนเมืองมักไม่ให้ความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในชีวิต และส่วนใหญ่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. นี้ ผู้สมัครจะเป็นคนในหมู่บ้านที่ใกล้ชิดกันอาจเป็นญาติพี่น้องกันมาสมัครแข่งกัน ก็จึงไม่สนใจไปเลือกเพราะคิดว่าใครได้ก็เหมือนกันหรือไม่อยากขัดแย้งกับอีกฝ่ายที่เป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน (ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบันสำหรับการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นการเลือกตั้งที่ใกล้ชิดที่สุด ถ้าประชาชนไม่เข้าใจหรือมีจิตใจที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเพียงพอแล้ว การเลือกตั้งก็จะทำให้เกิดความแตกแยกในหมู่บ้าน แบ่งเป็นกลุ่มตามผู้สมัครและเมื่อการเลือกตั้งสิ้นสุดลง ปัญหาความแตกแยกก็ยังมียู่ จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน เสมอมา ยิ่งถ้ามีการลงคะแนนอย่างเปิดเผยก็เหมือนกับเป็นการประกาศตัวอย่างเปิดเผยเช่นเดียวกัน) สำหรับการเลือกตั้งในระดับชาติ คือการเลือกตั้ง ส.ส. ในภูเก็ตที่คนให้ความสนใจมากก็เพราะกระแสการเมือง และตัวผู้สมัครที่มีการแข่งขันสูง มีโอกาสได้รับการเลือกตั้งใกล้เคียงกัน จึงมีการรณรงค์กันเต็มที่โดยเฉพาะตัวผู้สมัครฯ เองจะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้ไปใช้สิทธิฯ กันมาก ฉะนั้นจึงมีความแตกต่างกันมากระหว่างการเลือกตั้งทั้งสองระดับ แต่อย่างไรก็ดี การเลือกตั้งเทศบาลตำบล ปาดองที่ผ่านมาเมื่อปีที่แล้วมีผู้ไปใช้สิทธิถึง 67.98% ซึ่งนับเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูง จึงคิดว่าน่าจะเป็นนิมิตหมายอันดีในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่จะมีเพิ่มมากขึ้นโดยความสนใจของตนเองมากกว่าการถูกระดม ซึ่งในเรื่องนี้จะเห็นได้เด่นชัดว่า ประเทศไทยผลการวัดผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะแตกต่างไปจากของประเทศที่เจริญแล้ว กล่าวคือ ประเทศไทยผู้ไปใช้สิทธิฯ มากมักเป็นคนชนบท การศึกษาไม่สูง สภาพเศรษฐกิจไม่ดี หรือพุดงาย ๆ มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ เป็นส่วนใหญ่จะไปใช้สิทธิฯ หรือมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้สูง ซึ่งตรงข้ามกับประเทศพัฒนาแล้วที่มักจะมีผู้ไปใช้สิทธิสูงเป็นคนที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจ สังคมสูง เมื่อวิจัยมาแล้วพบว่า ประเทศไทยผู้ไปใช้สิทธิที่มีสภาพดังกล่าวไปใช้สิทธิมากก็เป็นเพราะการถูกระดมมากกว่าการไปใช้สิทธิด้วยความสำนึกของตนเอง ฉะนั้นจึงต้องพิจารณาด้วยว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยวัดจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นมีปัจจัยเนื่องมาจากเหตุใด ซึ่งมีปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยด้วยกัน ตามที่ผู้วิจัยได้เคยสัมผัสคลุกคลีอยู่กับ

การเลือกตั้งบ้างก็เช่น การทำให้จำนวนผู้มีสิทธิกับผู้ไปใช้สิทธิแน่ ๆ ใกล้เคียงกัน การระดม กระตุ้นโดยเจ้าหน้าที่ หรือผู้นำท้องถิ่นมาใช้สิทธิเพื่อหวังผลเปอร์เซ็นต์สูงตามนโยบายของจังหวัด - ส่วนกลาง โดยที่ประชาชนเหล่านั้นไม่มีความสำนึกทางการเมืองแม้แต่น้อย หรือผลมาจากการ แข่งขันของตัวผู้สมัครฯ เองที่ทำให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเพื่อประโยชน์อย่างอื่นโดยไม่ใช้สิทธิ ด้วยจิตสำนึก เหล่านี้จึงเป็นการยากที่จะวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิฯ เป็น บรรทัดฐานโดยเฉพาะในประเทศไทย เพราะการไปใช้สิทธิที่ถือว่ามีส่วนร่วมฯ นั้น ต้องมาจาก ความสำนึกฯ มากกว่าถูกระดม แต่การวัดความสำนึกเป็นเรื่องยาก และการดูตัวเลขมีผู้ไปใช้ สิทธิฯ เป็นการสังเกตที่ง่ายที่สุด และมีส่วนที่เป็นจริงบ้างทั้งนี้ต้องนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลด้าน อื่น ๆ เปรียบเทียบกับการสังเกตเหตุการณ์จริง หรือเปรียบเทียบกับทั่ว ๆ ไปในประเทศ แต่จะไป เปรียบเทียบกับต่างประเทศที่มีบริบทที่แตกต่างกันคงเป็นไปได้ยากหรือเปรียบเทียบกันไม่ได้ ประเทศไทยผู้ไปใช้สิทธิฯ น้อย จึงเป็นกรุงเทพฯ เสมอ อาจจะเป็นเพราะปัจจัยมาจากข้างต้นคือ คนที่มีสิทธิฯ ในกรุงเทพฯ กับตัวคนที่อยู่จริง ๆ แตกต่างกันมากและไม่มีการตัดรายชื่อหรือคัด รายชื่อออกเช่นต่างจังหวัด เพราะไม่ได้หวังรางวัลในการที่มีผู้คนไปใช้สิทธิสูงดังเช่นต่างจังหวัด และที่สำคัญคือไปใช้สิทธิทางการเมืองด้วยความสำนึกของตนเองเป็นหลักเมื่อไปใช้สิทธิฯ โดย ความสำนึกของตนเองเป็นหลักจึงสามารถวัดความสำนึกทางการเมืองได้ แต่ก็ต้องพิจารณาอีกต่อ ไปว่าสาเหตุที่ประชาชนมีความสำนึกเช่นนี้เพราะเหตุใด อาจเนื่องมาจากความไม่พอใจในระบบ การเมือง กระบวนการทางการเมือง นักการเมือง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะพูดอีกครั้งในข้อ เสนอแนะ (การไปใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภา กทม. เขต 2 ภาษีเจริญ เมื่อ 20 สิงหาคม 2538 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นครั้งหลังสุดมีผู้ใช้สิทธิ 30.67% บัตรเสีย 3.01%)

ส่วนประชาชนภูเกิดเท่าที่สังเกตดู ผู้วิจัยเห็นว่า การไปใช้สิทธิด้วยความสำนึกของ ตนเองนั้นมีสูงพอสมควร อาจจะไม่เท่ากับกรุงเทพฯ แต่ก็ยังมีมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ อยู่มาก ทั้งนี้ อาจเป็นสาเหตุมาจากสภาพเศรษฐกิจที่ดี สภาพความเป็นอยู่ที่ไม่แตกต่างกันมากสภาพการ ศึกษา เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังหลีกเลี่ยงไม่พ้นการถูกระดมการซื้อขายเสียง และโดยเฉพาะ ในระบบสังคมอุปถัมภ์ของไทยที่จะมีบุญคุณต่อกันเมื่อช่วยเหลือกันมา ซึ่งข้อนี้ใน (ระบบอุปถัมภ์) สังคมของภูเกิดยังมีอยู่มาก ถ้าซื้อขายเสียงโดยตรงอาจไม่สำเร็จ เพราะปัจจัยดังกล่าวทำให้มี ความรู้สึกว่าคุณถูกด้วยซ้ำ แต่ถ้ามีการช่วยเหลือเมื่อเกิดความเดือดร้อน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่ามา คำนึงถึงเมื่อไปใช้สิทธิฯ

สรุปผลการวิจัย

กับ

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง
- สมมติฐานที่ตั้งไว้
- แนวคิดทางการเมืองในปัจจุบัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
1. เพศ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	1.1 เพศชายมีความรู้ความเข้าใจ ดีกว่าเพศหญิง	√		1.1.1 ส่วนใหญ่เพศชายจะมีความสนใจทางการเมืองมากกว่า จึงเกิดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจได้ง่ายกว่าเพศหญิง
	-	ทัศนคติทางการเมือง	1.2 ไม่มีความแตกต่างทางทัศนคติทางการเมืองระหว่างเพศชายและเพศหญิง	√		1.2.1 ส่วนใหญ่ไม่ว่าชายหรือหญิง ทัศนคติที่เกิดขึ้นนั้นมีผลมาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับความรู้ หรือเข้าใจผิด ฉะนั้นถ้ามาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จะมีทัศนคติเหมือนกัน ถ้ามาจากความเข้าใจผิด ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองมากกว่าจะมีทัศนคติที่ดีกว่า
	บทบาททางการเมือง	-	1.3 เพศชายมีบทบาททางการเมืองมากกว่าเพศหญิง	√		1.3.1 เพศชายจะรู้สึกว่าคุณสมบัติทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ประสิทธิภาพทางการเมืองอาจเกิดจากความสนใจ การเรียนรู้ และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่มากกว่า
	ความพร้อมทางการเมือง	-	1.4 เพศชายมีความพร้อมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง	√		1.4.1 เพศชายเมื่อพิจารณาความพร้อมหลาย ๆ ด้านแล้ว เพศชายจะมีความพร้อมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะในกลุ่มที่การศึกษาต่ำ ฐานะเศรษฐกิจต่ำ เพราะปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ถ้าดีหรือสูง

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
						แล้วจะเป็นปัจจัยช่วยเสริมให้ความแตกต่างความพร้อมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ของเพศชาย เพศหญิงมีช่องว่างน้อยลง
2. อายุ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	2.1 ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานคืออายุ 26-55 ปี จะมีความรู้ความเข้าใจ ดีกว่า หนุ่มสาว (17-25 ปี) และผู้สูงอายุ (55 ปีขึ้นไป)	√		2.1.1 ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะสนใจการเมืองสูง เพราะคิดว่าการเมืองมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพมากกว่า หนุ่มสาวที่อยู่ในวัยศึกษา และสูงอายุที่ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอยู่กับบ้าน
	-	ทัศนคติทางการเมือง	2.2 ทุกช่วงอายุจะไม่มี ความแตกต่างในทัศนคติฯ	√		
	บทบาททางการเมือง	-	2.3 ผู้มีอายุ 41 ปีขึ้นไป จะมี บทบาททางการเมืองฯ มากกว่าผู้มีอายุน้อยลงมา	√		2.3.1 ผู้มีอายุ 41 ปีขึ้นไปจะมีบทบาทมาก เพราะมีเวลาว่างมากกว่าวัยต่ำลงมาที่กำลังอยู่ในช่วงทำงานสร้างฐานะ และวัยกลางคนนี้คิดว่า การเมืองมีผลกระทบต่อตนเองพอสมควร
	-	ความพร้อมทางการเมือง	2.4 ในแต่ละช่วงอายุเมื่อพิจารณาความพร้อมด้านต่าง ๆ ทางการเมืองที่ผู้วิจัยกำหนดเห็นว่าไม่มี ความแตกต่างกัน ยกเว้นช่วง	√		2.4.1 อายุ 17-25 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในวัยศึกษา หรือช่วงเริ่มทำงาน จากการวิจัยมีความพร้อมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ไม่ค่อยดี เพราะเมื่ออยู่ในวัยศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองไม่ดี

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
			อายุ 17-25 ปี จะมีความพร้อมฯ น้อยที่สุด			อาจเป็นเพราะระบบการศึกษาที่ไม่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจเพียงพอ ส่วนบทบาทฯ ไม่สูง เพราะเห็นว่าการเมืองยังไม่มีผลกระทบต่อชีวิต โดยตรงที่อยู่วัยเรียนถ้ามีส่วนร่วมแสดงบทบาท อาจออกมาในรูปกิจกรรมของสถานศึกษานั้น ๆ มากกว่า
3. การศึกษา	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	3.1 ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจฯ ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า ซึ่งในกลุ่มที่ต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีความรู้ความเข้าใจฯ ไม่แตกต่างกัน	√		3.1.1 ผู้มีการศึกษาสูงย่อมจะมีความเข้าใจเรียนรู้ แสวงหาข่าวสาร ข้อมูล และพัฒนาด้านความคิดได้ดีกว่า ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่าย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าจะเป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าเท่านั้นที่แตกต่างอย่างเห็นชัดต่ำลงมาใกล้เคียงกัน
		ทัศนคติทางการเมือง	3.2 ไม่มีความแตกต่างในด้านทัศนคติที่เด่นชัดในแต่ละระดับการศึกษา	√	√	3.2.1 ข้อนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามถ้าเป็น ทัศนคติที่เกิดจากสภาพเป็นจริงแล้ว จะไม่มีผลไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใด แต่ถ้าเป็นทัศนคติเกิดจากการไม่รู้ไม่เข้าใจ เข้าใจผิดผู้ที่มีการศึกษาดีกว่า ย่อมจะทำความเข้าใจที่ถูกต้องกว่า

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
	-	บทบาททางการเมือง	3.3 ไม่มีความแตกต่างในด้านบทบาทที่เด่นชัดในแต่ละระดับการศึกษา		√	3.3.1 จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้อนี้แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้เนื่องมาจากทัศนคติที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษาไม่มี อิทธิพลต่อบทบาท เพราะทัศนคติมีผลต่อบทบาท ตามผลวิจัย ฉะนั้นถ้าทำการวิจัยกลุ่มเป้าหมายใดมีทัศนคติที่ดีจะมีบทบาทสูงและเช่นกันทัศนคติที่มีที่มาจากอยู่ 2 ทางดังกล่าวข้างต้นอันเกี่ยวเนื่องกัน
	ความพร้อมทางการเมือง	-	3.4 ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าจะมีความพร้อมทางการเมืองสูงกว่าผู้มีการศึกษาที่ต่ำกว่าอย่างเด่นชัดเมื่อพิจารณาความพร้อมฯ ด้านต่างๆ	√		3.4.1 แต่สรุปรวมความพร้อม ฯ แล้ว ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าจะมีความพร้อมฯ ด้านต่าง ๆ อย่างเด่นชัด
4. อาชีพ	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	4.1 อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีความรู้ความเข้าใจดีกว่าอาชีพอื่น ๆ อย่างเด่นชัด	√		4.1.1 ส่วนใหญ่งานวิจัยจะออกมาสรุปเดียวกันหมดว่าอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีความรู้ความเข้าใจ ดีที่สุด อาจเป็นเพราะได้

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
						คลุกคลีกับกลไกทางการเมืองโดยหน้าที่ที่จะต้องกระทำ ประกอบอาชีพ ดำเนินชีวิตเป็นประจำอยู่แล้ว
	-	ทัศนคติทางการเมือง	4.2 ทุกอาชีพไม่มีความแตกต่างทางด้านทัศนคติ	√		4.2.1 ทัศนคติ ไม่แตกต่างกันในแต่ละอาชีพอาจเนื่องมาจากเป็นทัศนคติที่เกิดจากความเป็นจริง
	-	บทบาททางการเมือง	4.3 ทุกอาชีพไม่มีความแตกต่างทางด้านบทบาท	√	√	4.3.1 บทบาท ไม่แตกต่างก็อาจเป็นเพราะทัศนคติที่กำหนดบทบาท ซึ่งข้อนี้งานวิจัยอื่นมีความแตกต่างกัน และเหมือนกันก็คงเป็นเพราะทัศนคติที่ต่างกัน
	ความพร้อมทางการเมือง	-	4.4 เมื่อพิจารณาความพร้อมด้านต่าง ๆ แล้วอาชีพรับราชการกับพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความพร้อมมากที่สุด และนักเรียนนักศึกษา มีความพร้อมฯ น้อยที่สุด	√		4.4.1 เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ แล้ว ผลงานวิจัยจะเหมือนกันคืออาชีพรับราชการกับพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความพร้อมมากที่สุด และนักเรียนนักศึกษาที่คิดว่าผล กระทบต่อระบบการเมืองมีน้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ และระบบการศึกษาที่ถ่ายทอด ปลูกฝัง ความรู้ ความคิดด้านการเมืองมีน้อยมากหรือไม่ตรงจุดทำให้เกิดความพร้อม ฯ น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
5. รายได้	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	5.1 ผู้มีรายได้สูงจะมีความรู้ความเข้าใจฯ ดีกว่าผู้มีรายได้ต่ำ	√		5.1.1 ผู้มีรายได้สูงจะมีเวลาว่างในการหาเลี้ยงชีพมากกว่า รายได้ดีจะทำให้เกิดการศึกษาศึกษาที่ดี การสมาคมที่ดี ฯลฯ
	ทัศนคติทางการเมือง	-	5.2 ผู้มีรายได้เฉลี่ย 20,000 บาทขึ้นไปต่อเดือนจะมีทัศนคติทางการเมืองค่อนข้างสูงกว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่าที่มีทัศนคติฯ ใกล้เคียงกัน	√	√	5.2.1 มีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน ถ้าผู้มี รายได้ดี มีรายได้ที่เกิดจากระบบการเมืองที่ดี หรือเกี่ยวข้องกับการเมืองก็จะมีทัศนคติที่ดี แต่ถ้ารายได้ดีเพราะเหตุผลอื่น และคิดว่าถ้าไม่มีระบบการเมืองอย่างนี้น่าจะดีกว่านี้หรือระบบการเมืองไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อรายได้ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดี
	-	บทบาททางการเมือง	5.3 ไม่มีความแตกต่างด้านบทบาทฯ ในกลุ่มผู้มีรายได้ที่แตกต่างกัน	√	√	5.3.1 ถ้าผู้มีรายได้ดีคิดว่าการเมืองมีผลกระทบก็จะมีบทบาทฯ สูง แต่คิดว่าไม่มีผลแต่อย่างใดก็จะไม่มีอิทธิพลต่อบทบาท
	ความพร้อมทางการเมือง	-	5.4 ผู้มีรายได้เฉลี่ย 20,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีความพร้อมฯ มากกว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่า	√		5.4.1 เมื่อพิจารณาแล้วรายได้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมทางการเมือง ถือว่าเป็นส่วนสำคัญเพราะผู้มีรายได้ดี แสดงถึงปัจจัยอื่น ๆ จะดีตามด้วย เช่น โอกาสในการศึกษาเรียนรู้ การเป็นผู้บริหารที่ต้องรอบรู้ การมีเวลาของ

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
						ตนเอง ความคิดที่ต้องพัฒนา การสมาคม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ความพร้อม
6 . ส ภ า พ ความเป็น อยู่	-	ความรู้ความ เข้าใจทาง การเมือง	6.1 ไม่มีความแตกต่างด้านความรู้ ความเข้าใจ ในกลุ่มผู้มีสภาพ ความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน		√	6.1.1 ข้อนี้จะแตกต่างจากผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง ที่สภาพความเป็นอยู่ดีจะมีความรู้ ความเข้าใจดีแต่ที่ภูเก็ตนั้น อาจเป็นเพราะ สภาพความเป็นอยู่ที่มีความแตกต่างกันไม่มาก คือส่วนใหญ่ปานกลางมากที่สุด ยกจนน้อย มาก
	ทัศนคติทางการ เมือง	-	6.2 ผู้มีสภาพความเป็นอยู่ดีเท่าไรจะ มีทัศนคติที่ดีตามลำดับ แต่ส่วน ใหญ่ยังมีทัศนคติปานกลาง	√		6.2.1 เมื่อสภาพความเป็นอยู่ดี ทัศนคติก็น่าจะดี เพราะไม่มีความเดือดร้อนอะไร
	บทบาททางการ เมือง	-	6.3 ผู้มีสภาพความเป็นอยู่ดี-ดีมาก จะมีบทบาทสูงและถ้าสภาพ ความเป็นอยู่ดีเท่าไรจะมีบท บาทสูงขึ้น	√	√	6.3.1 ข้อนี้มีทั้งเหมือนและแตกต่างจากงานวิจัยอื่นที่ แตกต่าง สันนิษฐานได้ว่าการมีบทบาททาง การเมืองของไทยนั้น การใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อมี ส่วนร่วมฯ เป็นการถูกระดมมากกว่า จิตสำนึก ของตน ฉะนั้นผู้ที่ถูกระดมจึงมีสภาพความ เป็นอยู่ที่ไม่ดี การศึกษาต่ำ
	ความพร้อมทาง การเมือง	-	6.4 ผู้มีสภาพความเป็นอยู่ดี - ดีมาก มีความพร้อมฯ มากที่สุด	√		

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
7. ที่อยู่อาศัย ปัจจุบัน (ในเขตเทศบาล สุขาฯ และนอก เขต)	-	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	7.1 ผู้อยู่ในเขตฯ หรือนอกเขตฯ มี ความรู้ความเข้าใจ ไม่แตกต่างกัน	√	√	7.1.1 ทั้งนี้แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากแต่ละพื้นที่ที่ ความเจริญในเขตเทศบาลฯ สุขาภิบาลฯ มี ความแตกต่างจากนอกเขตฯ มากจึงมีอิทธิพล แต่สำหรับภูเก็ตไม่มีความแตกต่างกันจึงไม่มี ปัจจัยอื่นมาแทรกซ้อน
	-	ทัศนคติทาง การเมือง	7.2 ผู้อยู่ในเขตฯหรือนอกเขตฯ มี ทัศนคติฯ ไม่แตกต่างกัน	√	√	7.2.1 เหตุผลเหมือนกับข้างต้น (7.1.1)
	-	บทบาททาง การเมือง	7.3 ผู้อยู่ในเขตฯ หรือนอกเขตฯ มี บทบาทฯ ไม่แตกต่างกัน	√	√	7.3.1 เหตุผลเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะประเทศไทยเป็น ที่น่าสังเกตว่านอกเขตฯ จะมีบทบาทมากกว่า ผู้อยู่ในเขตฯ อาจเป็นเพราะถูกระดมมากกว่า
	-	ความพร้อมทาง การเมือง	7.4 ผู้อยู่ในเขตฯ หรือนอกเขตฯ มี ความพร้อมฯ ไม่แตกต่างกัน	√	√	
8. ภูมิลำเนา เดิม	-	ความรู้ความ เข้าใจทาง การเมือง	8.1 ไม่ว่าจะมามีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ใด มีความรู้ความเข้าใจ ไม่แตกต่าง กัน	√		-
	-	ทัศนคติทางการ เมือง	8.2 ไม่ว่าจะมามีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ใดมี ทัศนคติฯไม่แตกต่างกัน	√		-

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
ปัจจัยด้าน	บทบาททางการเมืองฯ	-	8.3 จากการวิจัยผู้มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภูเก็ทและกรุงเทพมหานคร จะมีบทบาทมากกว่าภูมิลำเนาอื่นๆ			8.3.1 ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนนี้ไม่ปรากฏแต่สาเหตุของภูเก็ทที่ภูมิลำเนาเดิมจากกรุงเทพมหานคร และภูเก็ท มีบทบาทสูงนั้นอาจเกี่ยวเนื่องมาจากความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ความเจริญของท้องถิ่น และโดยเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาจากกรุงเทพฯ มาดำเนินกิจการธุรกิจที่มีบทบาทสูงในภูเก็ทจำนวนมากกว่าที่อื่น ๆ ที่มีอาชีพอื่น
	ความพร้อมทางการเมือง	-	8.4 ผู้มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพฯ จะมีความพร้อมฯ มากที่สุด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพร้อมฯ น้อยที่สุด			8.4.1 ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนี้ก็ยังไม่ปรากฏเช่นกัน แต่อาจเป็นเพราะเหตุผลตามข้อ 8.3.1 และที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพร้อมน้อยก็อาจเป็นเพราะอาชีพที่ประกอบนั้นไม่เหมือนกับ ภูมิลำเนาจากกรุงเทพฯ
9. ระยะเวลาที่อยู่ภูเก็ท	-	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	9.1 ไม่ว่าจะอยู่ภูเก็ตนานเท่าไรไม่มีผลต่อความรู้ฯ			9.1.1 ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	-	ทัศนคติทางการเมือง	9.2 ไม่ว่าจะอยู่ภูเก็ตนานเท่าไรไม่มีผลต่อทัศนคติฯ			9.2.1 ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
	บทบาททางการเมือง	-	9.3 ผู้ที่อยู่ภูมิก่อน 10 ปีขึ้นไป มีบทบาทสูงกว่าผู้ที่อยู่ภูมิต่ำกว่า 10 ปี			9.3.1 ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	-	ความพร้อมทางการเมือง	9.4 ไม่ว่าจะอยู่ภูมิก่อนเท่าไรไม่มีผลต่อความพร้อมทางการเมือง			9.4.1 ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ความสนใจทางการเมือง	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	10.1 ผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองตั้งแต่ปานกลางจนถึงสูง จะมีความรู้ความเข้าใจ ดีกว่าผู้ที่สนใจทางการเมืองน้อย ไม่สนใจเลย หรือเฉย ๆ อย่างเด่นชัด	√		10.1.1 ผู้ที่มีความสนใจมากย่อมมีความต้องการที่จะเรียนรู้สูง แต่จากการวิจัยนั้น ความสนใจปานกลางกับสูงนั้นความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันจะแตกต่างกันมากในกลุ่มของไม่สนใจสนใจน้อย และเฉย
	ทัศนคติทางการเมือง	-	10.2 ผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองสูง ขึ้นเท่าไรจะมีทัศนคติที่ดีสูงขึ้นตามลำดับ	√		10.2.1 ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดย่อมที่จะสนใจต่อสิ่งนั้นเป็นธรรมดา
	บทบาททางการเมือง	-	10.3 ผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองมากขึ้นเท่าไรจะมีบทบาททางการเมืองมากขึ้นตามลำดับ	√		10.3.1 เช่นเดียวกับข้อ 10.2.1

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
	ความพร้อมทางการเมือง	-	10.4 ผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองตั้งแต่ปานกลางขึ้นไปจนถึงสูงจะมีความพร้อมฯ มากกว่าผู้ที่ไม่สนใจ สนใจน้อยหรือเฉยๆ			-
11. การผ่านการอบรมทางการเมืองทั้งของราชการและเอกชน	-	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	11.1 ผู้ที่เคยผ่านการอบรมฯ กับไม่เคยได้รับการอบรมฯ มีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน			11.1.1 ข้อนี้แสดงถึงความล้มเหลวของการอบรมซึ่งที่จริงแล้วการได้รับการอบรมน่าจะมีความรู้ความเข้าใจที่ดีกว่าหรืออาจเป็นเพราะทิ้งช่วงมาเป็นเวลานานไม่มีการติดตามผล
	-	ทัศนคติทางการเมือง	11.2 ผู้ที่เคยผ่านการอบรมฯ หรือไม่เคยฯ มีทัศนคติฯ ไม่แตกต่างกัน			11.2.1 ข้อนี้แสดงถึงทัศนคติที่เกิดขึ้นจากสภาพความเป็นจริงอย่างชัดเจน ไม่ใช่ทัศนคติที่เกิดขึ้นจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิด
	บทบาททางการเมือง	-	11.3 ผู้ที่เคยผ่านการอบรมทางการเมืองจะมีบทบาทฯ สูงกว่าผู้ที่ไม่เคยฯ			11.3.1 ผู้ที่เคยผ่านการอบรมส่วนใหญ่อาจเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ที่จะต้องแสดงบทบาทฯ เป็นประจำอยู่แล้ว
	ความพร้อมทางการเมือง	-	11.4 ผู้ที่เคยผ่านการอบรมฯ มีความพร้อมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่เคยฯ			11.4.1 แต่อย่างไรก็ตามการอบรมถึงแม้ว่าจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยก็ตาม แต่ก็ยังดีกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการเมืองจะนั้นควร

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
						ที่จะมีต่อไปแต่ปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินการให้เหมาะสมและมีการประเมินผลติดตามผลอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง
12. เคยเป็นหรือกำลังเป็นเจ้าหน้าที่กรรมการสมาชิกขององค์กรปกครองท้องถิ่น	-	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	12.1 ไม่มีความแตกต่างของผู้ที่เคยเป็นหรือกำลังเป็นฯ ในเรื่องความรู้ความเข้าใจ			12.1.1 แสดงว่าต้องมีการให้ความรู้ความเข้าใจ อีกมากโดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ยังไม่มีความรู้ที่ดี แล้วจะนำไปเผยแพร่ประชาชนทั่วไปอย่างไร
	-	ทัศนคติทางการเมือง	12.2 ไม่มีความแตกต่างของผู้ที่เคยเป็นหรือกำลังเป็นฯ ในด้านทัศนคติฯ			
	บทบาททางการเมือง	-	12.3 มีความแตกต่างกันอย่างมาก ผู้ที่เคยเป็นฯ หรือกำลังเป็นฯ จะมีบทบาทสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเป็นฯ หรือกำลังเป็นฯ อย่างเด่นชัด			12.3.1 บทบาทที่แตกต่างกันก็อาจเป็นเพราะตำแหน่งหน้าที่ที่กระทำอยู่เป็นประจำที่ต้องมีบทบาทมากกว่าประชาชนทั่วไป
	-	ความพร้อมทางการเมือง	12.4 ไม่มีความแตกต่างทางด้านความพร้อมฯ สำหรับผู้ที่เคยเป็นฯ หรือกำลังเป็นเจ้าหน้าที่ กรรมการหรือสมาชิกในองค์กรปกครองท้องถิ่น			12.4.1 เป็นที่น่าสังเกตว่า ความพร้อมทางการเมืองของบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นเจ้าหน้าที่ กรรมการ สมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีน้อยมากแสดงถึงความล้มเหลวขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่แม้แต่เจ้าหน้าที่

สรุปผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ				งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
ปัจจัยด้าน	มีอิทธิพลต่อ	ไม่มีอิทธิพลต่อ	รายละเอียด	เปรียบเทียบ		รายละเอียด
				เหมือนกัน	แตกต่างกัน	
						โดยตรงยังไม่มีความพร้อมฯ แล้วประชาชนที่อยู่นอกเขตฯ จะพร้อมฯ ไหม
ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	ทัศนคติทางการเมือง	- ผู้มีความรู้ฯ ระดับใดไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติฯ		√	-- ขึ้นอยู่กับว่าทัศนคติทางการเมืองแบบไหนถ้าเป็นแบบเป็นความจริงที่เกิดขึ้นก็จะมีผล
	บทบาททางการเมือง	-	- ความรู้ฯ สูงจะมีบทบาทสูงตามไปด้วย	√		- ผู้ที่มีความรู้ฯ สูง จะเข้าใจและแสดงบทบาทเพื่อส่วนรวมและเสียสละมากกว่า
ทัศนคติทางการเมือง	- ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	-	- ผู้มีทัศนคติต่ำหรือไม่ดีจะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่ำ	√		- ถ้ามีทัศนคติไม่ดีก็อาจเป็นเพราะไม่รู้ไม่เข้าใจ แต่ทั้งนี้จากการวิจัยผู้มีทัศนคติสูงก็ไม่ใช่ว่าจะมีความรู้สูงด้วย
	- บทบาททางการเมือง	-	- ผู้มีทัศนคติฯดีจะมีบทบาทสูง	√	√	- ผู้มีทัศนคติที่ดีน่าจะมีบทบาทสูงแต่ที่แตกต่างกันบ้างนั้นอาจเป็นเพราะบทบาทที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นเพราะสาเหตุอื่นที่จำเป็นต้องกระทำ เช่น ถูกระดม ฯลฯ
บทบาททางการเมือง	-	ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	- บทบาทฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจฯ			- บทบาทฯ จะสูงหรือต่ำนั้น ไม่มีผลมาจากความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เพราะการแสดงบทบาทนั้นอาจมาจากหลาย ๆ สาเหตุด้วยกัน
	ทัศนคติทางการเมือง	-	- ผู้มีบทบาทสูงจะมีทัศนคติฯที่ดี			- แต่ถ้าบทบาทสูงนั้น ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ดีเป็นส่วนใหญ่จึงมาแสดงบทบาทฯ

ผลการศึกษาวิจัย กับ แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยจะเห็นได้ชัดเจนว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยที่นำมาใช้นั้นยังมีรูปแบบที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่าเนื้อหาอย่างชัดเจน เช่น พรรคการเมืองยังไม่เป็นพรรคของมวลชนประชาชนทั่วไปยังไม่ยอมรับ บางพรรคเป็นพรรคเฉพาะกิจมากกว่า ไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพเข้ามาในพรรค หรือกระบวนการเลือกตั้งไม่สามารถคัดเลือกคนดีเข้ามาในระบบได้ อีกทั้งมีรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นประชาธิปไตยพอสมควร มีรัฐบาลที่ไม่เป็นที่ไว้วางใจในประสิทธิภาพการทำงาน ประชาชนเห็นว่าทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม มีระบบรัฐสภาที่ปรากฏออกมาในสายตาโดยการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ที่น่าดู เช่น การถกเถียงเพื่อเอาชนะกัน เล่นเกมการเมืองกันตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้จะเห็นว่าเรามีรูปแบบที่เป็นประชาธิปไตยเหมือนกับประเทศแม่แบบทุกอย่างแต่เนื้อหาสาระไม่เหมือนกับเขาทำให้ประชาชนซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดของระบบการปกครองนี้ที่จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวไม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้เท่าที่ควร เพราะไม่เป็นที่เชื่อถือ ไม่เห็นประโยชน์ จึงทำให้กลุ่มบุคคล หรือบุคคล ที่เห็นช่องทางในการแสวงประโยชน์ยังมีโอกาสได้เข้ามาได้โดยง่ายจึงเป็นวัฏจักรที่ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายยิ่งขึ้นไป เป็นอย่างนี้ตลอดมา แต่ปัจจุบันก็มีแนวโน้มที่ดีขึ้นแต่ก็ยังเป็นแบบซ้ำ ๆ ซึ่งจะกล่าวต่อไปในบทสรุปผลงานวิจัยกับแนวคิดการเมืองในปัจจุบัน

โดยเฉพาะผลการวิจัยที่ออกมาในรูปของการมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีจำนวนน้อยและน้อยกว่าระดับชาติ ซึ่งผิดหลักการปกครองท้องถิ่นที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพราะเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด แต่ประชาชนก็ไม่สามารถเข้าใจและเห็นความสำคัญที่จะเข้ามีส่วนร่วมฯ ไม่สามารถสร้างนักการเมืองท้องถิ่นที่มีคุณภาพเพื่อไปเป็นนักการเมืองในระดับชาติ แต่นักการเมืองท้องถิ่นไม่เป็นเช่นนั้น การเล่นการเมืองท้องถิ่นไม่สามารถทำให้นักการเมืองมีคุณภาพได้ เพียงแต่การเมืองท้องถิ่นเป็นฐานเพื่อเข้าไปยังระบบการเมืองระดับชาติ เพราะประชาชนในท้องถิ่นทั่วไปยังคิดว่าการเลือก ส.ส. ก็เพื่อเข้าไปนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นมากกว่าจะเข้าไปร่วมพัฒนาชาติที่เป็นส่วนรวมโดยหลัก จะเน้นท้องถิ่นของตนเป็นหลัก ฉะนั้นนักการเมืองท้องถิ่นที่สร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นของตนจึงได้รับการเลือกตั้งอยู่เสมอ ๆ ซึ่งที่จริงหน้าที่สร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นโดยตรงเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น เมื่อเป็นเช่นนี้ประชาชนก็ยังไม่เห็นความสำคัญขององค์กรปกครองท้องถิ่นยิ่งขึ้น สืบเนื่องจากผลการวิจัยที่ความพร้อมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลและสุขาภิบาลไม่แตกต่างกันกับที่อาศัยอยู่นอกเขตฯ แต่อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยอื่น ๆ ที่วิจัยเรื่องนี้ บางที่การที่อยู่ในเขตเทศบาล สุขขาฯ ก็มีผลทำให้

ประชาชนมีความพร้อมด้านต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจากภูเก็ต ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าคงเป็นเพราะในเขตเทศบาลและสุขาฯ เหล่านั้นเป็นเขตที่มีความเจริญแตกต่างไปจากนอกเขตฯ เป็นอย่างมาก จึงทำให้มีความพร้อมซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยด้านอื่น ๆ อย่างเด่นชัด แต่สำหรับภูเก็ตนั้น ไม่มีความแตกต่างกันมากสำหรับในเขตพื้นที่ทั้งสองดังกล่าว จึงไม่มีผลความแตกต่างในเรื่องความพร้อมทางการเมืองในเขตเทศบาล สุขาภิบาล กับนอกเขตฯ และตัวอย่างที่เห็นชัดในปัจจุบันที่เกิดความล้มเหลวในรูปแบบการปกครองตนเองรูปแบบพิเศษคือ “เมืองพัทยา” ที่อิทธิพลท้องถิ่น หรือปัญหาการดำเนินงานที่ไม่บรรลุจุดประสงค์ดังที่เป็นอยู่

สำหรับหลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง ถ้าจะวัดในหลักการนี้ได้ต้องวัดการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่เฉพาะการเลือกตั้งอย่างเดียว เช่น การติดตามข่าวสารการเมือง การพูดคุยทางการเมือง การดำเนินการทางการเมืองด้านอื่น ๆ ซึ่งภูเก็ตมีส่วนร่วมพอสมควรไม่ว่าการติดตามข่าวสาร การพูดคุยทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง และดำเนินการทางการเมือง ถ้ามีผลกระทบต่อดังที่เห็นชัดในกรณีโรงงานแทนทาลัมในอดีต หรือที่เห็นอยู่ประปรายเกี่ยวกับการประท้วงในเรื่องที่เกิดปัญหาต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าถ้ากระทบต่อการดำรงชีพแล้วจะมีปฏิกิริยาสูง ส่วนการมีส่วนร่วมในเรื่องการใช้สิทธิด้วยความสำนึกของตนเองก็ดีกว่าพื้นที่อื่น ๆ ทั้งนี้สาเหตุการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้นอาจจะเป็นเพราะความเจริญด้านเศรษฐกิจทำให้ข่าวสารข้อมูลทั่วถึง การคมนาคมสื่อสารสะดวก ซึ่งก็เข้ากับแนวคิดการมีส่วนร่วมฯ สูงเมื่อเศรษฐกิจดี รายได้ดี สภาพความเป็นอยู่ดี ระดับการพัฒนาทางสังคมเศรษฐกิจดี

หลักการประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากก็คือ เศรษฐกิจและการศึกษา ซึ่งก็เป็นจริงตามผลการวิจัย แต่ถ้าจะให้ประสบผลสำเร็จจริง ๆ แล้วต้องมีความเสียสละเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าทราบใดคนยังทิ้งขยะเป็นที่เมื่อเห็นถังขยะเท่านั้น หรือ คนจะออกมามีส่วนร่วมฯ เมื่อมีประโยชน์เท่านั้น การพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักการประชาธิปไตยก็ไม่เกิดขึ้น ซึ่งหลักการเสียสละนี้เป็นหลักที่ผิดธรรมชาติ เพราะธรรมชาติของคนนั้นการได้รับประโยชน์จะเป็นแรงจูงใจที่ดีที่สุดในการเข้ามีส่วนร่วม ถ้าเสียประโยชน์ส่วนใหญ่จะถอยห่าง จึงต้องมีการปลูกจิตสำนึกเป็นประชาธิปไตยในจุดนี้ให้มาก ที่เห็นเด่นชัดว่าเมื่อเสียประโยชน์จึงออกมาคัดค้านอีกเรื่องคือ เงินอุดหนุนพรรคการเมือง เป็นต้น

หลักการเสมอภาคก็เป็นหลักการหนึ่งในประชาธิปไตย ปัจจุบันความเสมอภาคนั้นเป็นลักษณะโอกาสเท่านั้น แต่สภาพความเป็นจริงแล้วจะได้โอกาสเหล่านั้นเป็นไปได้ยาก เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น คนจนไม่มีโอกาสศึกษา หรือมีส่วนร่วม

ทางการเมืองอย่างเต็มที่เพราะต้องใช้เวลาไปทำมาหากิน และเมื่อไม่ได้รับการศึกษาก็ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีประสิทธิภาพทางการเมือง เป็นต้น

การสื่อสารในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ปัจจุบันจึงมีการใช้สื่อมวลชนเพื่อแย่งชิงมวลชนมากกว่าใช้สื่อมวลชนชี้แจงสภาพความเป็นจริงให้ประชาชนได้เข้าใจ ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความรู้ทางสื่อมวลชน จึงมีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสารปัจจุบัน

ปัจจุบันได้มีความพยายามที่จะให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และเป็นที่น่าสนใจของประชาชนทั่วไปมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะสื่อมวลชนทางด้านโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นตัวหลักในการเผยแพร่ทั้งทางราชการและเอกชนต่างก็ใช้สื่อดังกล่าว โดยเฉพาะโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่ง รายการทางด้านการเมืองจึงมีอยู่หลาย ๆ รายการทุกช่อง ก็ถือว่าเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยที่สำคัญอีกรูปแบบหนึ่ง ทางราชการก็ใช้สื่อโทรทัศน์มากขึ้นกว่าแต่ก่อนและที่สำคัญในอดีต ใช้สื่อทางวิทยุ โทรทัศน์เหมือนกันแต่อยู่ในช่วงเวลาที่ ไม่เหมาะสม เป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจ แต่ปัจจุบันได้ปรับปรุงในส่วนนี้มากขึ้น

ในส่วนของการให้ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบอื่น ๆ ก็มีการกระทำอย่างต่อเนื่อง แต่อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จก็ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัยทั้งผู้รับเอง ผู้ให้ความรู้ และวิธีการที่ยังไม่ได้ผลก็มีการปรับปรุงแก้ไขกันไป เช่น การเผยแพร่ประชาธิปไตยในระดับหมู่บ้าน (สี่ทหารเสือ) ที่ไม่ประสบผลสำเร็จในอดีต ซึ่งจะอธิบายในความล้มเหลวในข้อเสนอแนะ หรือปัจจุบัน ได้มีโครงการประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ปี 2536* และสถาบันพระปกเกล้าโรงเรียนสอน

*โครงการพัฒนาประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ประจำปี 2536 กรมการปกครอง รับผิดชอบโครงการจัดขึ้นเพื่อฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ในทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ ให้ความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้มีความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบฯ ดังกล่าว รู้จักการใช้สิทธิในการปกครองประเทศโดยผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจะนำไปประพฤติดำเนินการปฏิบัติในการดำเนินวิถีชีวิตให้เป็นแบบอย่างและสามารถถ่ายทอดให้ราษฎรในหมู่บ้านให้เกิดการพัฒนาความเจริญในตำบลหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นการรองรับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น

ประชาธิปไตย” ก็พยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผล แต่อาจจะได้ผลชั่วคราวถ้าไม่มีการติดตามผล ประเมินผล และมีความต่อเนื่อง หรือกระจุกตัวอยู่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ก็ต้องมีการแก้ไขเรื่อยไป เพื่อหาจุดที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาความพร้อมทางการเมืองในที่สุด

ผลการวิจัยกับสมมุติฐาน

สมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ “ประชาชนในจังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมทางการเมืองทุกด้านที่จะรับการกระจายอำนาจ” ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพร้อมทางการเมืองด้านบทบาททางการเมืองหรือที่เลือกอำนาจต่อการเมืองฯ อยู่ในระดับค่อนข้างสูงเท่านั้น แต่ความพร้อมฯ ด้านทัศนคติทางการเมืองปานกลาง และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลางค่อนข้างต่ำ และเมื่อพิจารณาความกระตือรือร้นและความสำนึกโดยส่วนรวมทางการเมืองโดยรวมแล้ว มีในระดับปานกลาง ฉะนั้น สมมุติฐานที่ตั้งไว้จึงไม่ตรงกับผลงานวิจัย ซึ่งถ้าจะให้มีความพร้อมในทุกด้านแล้ว ต้องเพิ่มความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้มาก ปรับปรุงทัศนคติที่มีต่อการเมืองให้สูงขึ้น ซึ่งถ้าเป็นทัศนคติที่เข้าใจผิดก็ต้องมีการแสดงความจริง มีวิธีชี้แจงหรือทำความเข้าใจ แต่ถ้าเป็นทัศนคติที่ถูกต้องแต่เป็นไปทางไม่ดี ต้องมีการปรับปรุง ปรับเปลี่ยนในเรื่องนั้นให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อไป ส่วนด้านความสำนึกและความ

สถาบันพระปกเกล้าเป็นโรงเรียนสอนประชาธิปไตยให้กับบุคคลที่สนใจการเมือง โดยเบื้องต้นสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในระยะต่อไปจะมีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันนี้ขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรมแยกออกโดยมีการบริหารภายในที่อิสระ คล่องตัวค่อนข้างสูง โดยมีวัตถุประสงค์จัดและอบรมความรู้ทางการเมืองฯ และกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของฝ่ายนิติบัญญัติ ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนางานการเมือง เผยแพร่ข่าวสารความรู้ด้านการเมืองการปกครอง รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เป็นศูนย์กลางการในการให้บริการด้านการค้นคว้า ข้อมูลและให้คำปรึกษาด้านการเมืองการปกครอง กิจกรรมจะเน้นที่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา ในหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว โดยรับทั้งเยาวชน นักเรียน นักศึกษา สื่อมวลชน เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง สมาชิกนักการเมืองท้องถิ่น นักการเมืองระดับชาติ และผู้สนใจทางการเมืองหรือข้าราชการในระดับกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ เริ่มดำเนินการเมื่อ 25 มกราคม 2538

กระตือรือร้นทางการเมืองนั้นส่วนใหญ่ประชาชนภูเกิดมีความพร้อมพอสมควร เพียงแต่ต้องปรับปรุงแก้ไขในบางเรื่องดังจะกล่าวไว้ในข้อเสนอแนะต่อไป

สำหรับสาเหตุที่ “ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้” ในความเห็นของผู้วิจัย เห็นว่า จุดอ่อนของความพร้อมทางการเมืองในจังหวัดภูเก็ตที่สำคัญมี 2 จุด คือ ความพร้อมทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และทัศนคติทางการเมือง ซึ่งจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ทำการวิจัยในเรื่องใกล้เคียงกันนี้ในประเทศไทย จะพบความไม่พร้อมทั้งสองจุดนี้ตลอดมา แต่ก็นับได้ว่าภูเก็ตยังมีข้อดี หรือความพร้อมอีกหลาย ๆ ด้านที่ดีกว่าจังหวัดอื่น

ทัศนคติทางการเมืองที่ได้ทำการทดสอบวิจัย อันเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาอุปสรรค ความพร้อมทางการเมืองส่วนใหญ่จะเป็นทัศนคติที่เกิดจากสภาพความเป็นจริงที่เห็นกันอยู่อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตัวนักการเมือง เป็นต้น ซึ่งปัญหานี้จึงเป็นปัญหาที่โยงใยต่อไป เมื่อตัวบุคคลไม่ดี ก็อาจทำให้ระบบดูไม่ดี ไม่เหมาะสม สภาพหรือผลที่ปรากฏออกมาก็จะไม่ดี เมื่อภาพลักษณ์ออกมาเช่นไร ประชาชนก็เกิดทัศนคติเช่นนั้น และสิ่งเหล่านี้ในประเทศไทยเป็นภาพลักษณ์ที่เห็นชัดเจน ซึ่งปัญหานี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ก็เป็นการยากที่จะเข้าไปทำความเข้าใจ หรืออธิบาย ภาพลักษณ์ที่ปรากฏออกมาให้ออกมาในรูปแบบที่ที่ยอมรับ เพื่อเกิดทัศนคติที่ดี เป็นการยากกว่าการสร้างทำความเข้าใจให้เกิดแก่บุคคลที่มีทัศนคติที่เกิดจากการเข้าใจผิด การไม่ทราบข้อเท็จจริงหรือไม่เข้าใจ ดังนั้น วิธีแก้ไขนอกจากจะต้องแก้ที่ต้นเหตุ คือ ปรับปรุงในตัวระบบ (ถ้าไม่สามารถปรับปรุงตัวบุคคลได้ ก็คงต้องใช้ระบบช่วยนำแต่อย่างไรก็ต้องควบคู่กันไป เพื่อปรับปรุงตัวบุคคลให้เกิดการยอมรับและทัศนคติที่ดีแล้ว ยังต้องพยายามทำความเข้าใจควบคู่กันไป เพื่อสร้างความหวังที่น่าจะเป็นได้ให้เกิดทัศนคติที่ดีขึ้น เพราะทัศนคตินั้นแสดงให้เห็นแล้วว่าเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพร้อมทางการเมือง แต่ที่สำคัญ คือ “อย่าพยายามโฆษณาชวนเชื่อเพื่อหลอกลวงให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีชั่วคราว” เพราะจะทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีตลอดไป

ส่วนปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อความพร้อมทางการเมือง จากผลการวิจัยที่ทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ปัญหานี้เป็นปัญหาที่สำคัญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเมื่อเราสังเกตเหตุผลในอดีตที่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนต่ำ ก็อาจเป็นเพราะเทคโนโลยี การสื่อสาร การรับรู้ข่าวสาร การให้ความสนใจของหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ ในอดีตอาจจะไม่ดีเท่าที่ควร ก็คาดกันว่า ถ้ามีการพัฒนาปรับปรุงสิ่งเหล่านี้แล้ว ก็อาจทำให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดีขึ้น แต่ปัจจุบันก็ได้เห็นแล้วว่า แม้จะมีการพัฒนาด้านต่าง ๆ จนเป็นยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน การรับรู้ข่าวสารแพร่ขยายได้

หลายทาง ความสนใจของรัฐและเอกชนมีมากขึ้น สืบเนื่องจากโครงการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ และรายการทางโทรทัศน์ วิทยุ ทางด้านการเมืองมีมากขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ตที่ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีสูง มีความแตกต่างของชุมชนเมืองกับชนบทน้อย ซึ่งไม่เหมือนเมื่อก่อนที่มีความแตกต่างกันอย่างมากที่เราเห็นภาพภูเก็ตเจริญก็เพียงแต่ในเมืองเท่านั้น แต่ชาวบ้านในชนบทที่ไม่ได้อยู่ในชุมชนเมืองยังมีความเป็นชนบทอยู่มาก แต่ปัจจุบัน เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และโดยเฉพาะภาวะที่ทำให้เกิดการดิ้นรนในการดำรงชีวิต คือต้องทำตัวให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ อาจจะเป็นเพราะบุคคลภายนอกที่เข้าไปติดต่อสัมพันธ์ จนทำให้ภูเก็ตมีความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบทน้อยลง แต่ถึงอย่างนั้นก็ดีจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยก็ยังไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ที่ยังมีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างต่ำแสดงให้เห็นว่า สิ่งต่าง ๆ ที่พัฒนาไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร หรือโครงการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองทั้งของรัฐและเอกชนไม่ได้มีผลต่อคนส่วนใหญ่เลย บางครั้งอาจจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดตามกระแสการเมืองที่ปรากฏอยู่ทางสื่อมวลชน เป็นการใช้สื่อมวลชนช่วงชิงมวลชนของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือการเสนอข่าวโดยปราศจากข้อมูลที่เป็นจริง หรือ เสนอข้อมูลข่าวสารโดยปราศจากพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิด เข้าใจคลาดเคลื่อน ดังเช่นปรากฏอยู่ในผลการวิจัย และโดยเฉพาะโครงการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่าง ๆ ของรัฐ จะต้องมี การนำมาประเมินผล หาข้อบกพร่อง เพื่อหาวิธีการแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่สำคัญคือ ต้องมีการติดตามผลด้วย ไม่เช่นนั้น ก็สูญสิ้นความรู้ฯ เมื่อสิ้นสุดโครงการในระยะหนึ่งเท่านั้น

สำหรับภูเก็ตที่ความพร้อมทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ผู้วิจัยเห็นควรที่จะต้องเน้นด้านข้อมูล ข่าวสาร ที่เผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ ให้มากเพราะภูเก็ตจะได้รับข้อมูลข่าวสารโดยทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์มากกว่าตัวบุคคลที่เข้าไปเผยแพร่ เพราะเป็นลักษณะชุมชนเมืองที่ส่วนใหญ่อยู่อย่างตัวใครตัวมัน จะไม่ไปติดต่อสื่อสารขอความช่วยเหลือ โดยตรงจากรัฐโดยไม่จำเป็น เพราะมีความพร้อมทางเศรษฐกิจ อยู่พอสมควร ไม่เหมือนกับชาวชนบทจังหวัดอื่นที่ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีบทบาทอย่างสูงมาก แต่ภูเก็ตจะรับรู้ข่าวสารข้อมูลด้วยตนเอง ถ้าจะให้ความร่วมมือกับส่วนรวม ก็ไปเป็นในทางอ้อมมากกว่า เช่น สนับสนุนด้านเงิน ฉะนั้น สื่อสารมวลชน จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสนอข่าวสาร ข้อมูล ในเขตชุมชนภูเก็ต จึงต้องให้ถูกต้องเที่ยงตรง สมบูรณ์แบบและมีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคอยเป็น ผู้ประสานงานและริเริ่มชักชวนมากกว่าเป็นผู้ให้แต่ฝ่ายเดียว

ผลการวิจัยกับแนวคิดทางการเมืองปัจจุบัน

จากแนวคิดการเมืองในปัจจุบันจะเห็นได้ชัดเจนว่า มีแนวคิดที่คล้ายคลึงกันในสาระสำคัญที่เห็นว่าสมควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ในระบบการเมืองให้ดีขึ้น ก็ถือว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เมื่อมีประสบการณ์พอสมควรแล้วก็จะเกิดความเห็นแย้งในบางเรื่องว่าควรจะทำอย่างไรจึงไม่ใช่เป็นเรื่องนำแปลกที่ความคิดการเมืองในปัจจุบันที่หลาย ๆ ท่านเข้าใจถึงปัญหาเดียวกันที่เกิดขึ้นจริงและมีสาระสำคัญในการแก้ไขที่ใกล้เคียงกัน เช่น แนวคิดการมีประชาธิปไตยอย่างมีส่วนร่วม การแก้ปัญหากฎหมายหลัก ๆ เพื่อรองรับหรือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้นำไปสู่ประชาธิปไตยหรือระบบการเมืองที่เห็นว่าน่าจะดี เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญในแง่ความสัมพันธ์อำนาจผู้ปกครองกับประชาชน การแก้ไขเพื่อให้เกิดช่องทางการมีส่วนร่วม การส่งเสริมประชาธิปไตยที่มีแนวทางที่ถูกต้อง การควบคุมตรวจสอบที่รัดกุมในระบบการเมือง หรือข้าราชการโดยองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นอิสระจากการเมือง การพัฒนากระบวนการเลือกตั้งหรือระบบรัฐสภาให้สามารถมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีคุณธรรมเข้ามาได้มากขึ้น และระบบพรรคการเมืองที่สามารถเป็นพรรคของมวลชน คัดเลือกกลั่นกรองนักการเมืองที่ดีเข้ามา ฯลฯ ซึ่งก็มีทั้งผู้ให้ความเห็นด้วยและคัดค้านอันเป็นเรื่องปกติธรรมดา โดยเฉพาะเหตุผลที่สำคัญในการคัดค้านก็คือ ไม่สามารถแก้ไขได้เพราะบุคคลไม่ดี ซึ่งประเทศไทยถ้ารอให้คนมีคุณภาพแล้วระบบจะดีคงจะยาก ก็คงจะต้องหาทางแก้ไขกันไปโดยเฉพาะต้องหาระบบที่สามารถควบคุมให้ได้มากที่สุด ซึ่งก็แน่นอนอยู่แล้วว่า แม้ในแต่ละขั้นตอนที่แนวคิดการเมืองปัจจุบันจะปรับปรุงแก้ไข หรือปฏิรูปเป็นไปอย่างดี รัดกุมแล้ว แต่ก็คงหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่ตัวบุคคลจะเข้าไปเป็นตัวแปรในความไม่สมบูรณ์ของระบบเหล่านั้นอีกตามเคย ซึ่งก็ไม่ได้หวังว่าจะหมดไปแต่หวังเพียงว่าระบบที่สร้างขึ้นใหม่นั้นจะทำหน้าที่ของมันได้อย่างดีและทำให้ดีขึ้นกว่าของเดิม จนในที่สุดก็พัฒนาจนเป็นระบบที่สอดคล้องกับประเภทของคนในที่สุด

ซึ่งแนวคิดสมัยใหม่นี้มีหลาย ๆ เรื่องที่กล่าวไว้ถูกต้องและต้องรีบแก้ไข เช่น ปัจจุบันนั้นได้เน้นให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ที่เห็นชัดมากที่สุดคือ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ส่วนการมีส่วนร่วมฯ อื่น ๆ เช่น การตรวจสอบควบคุม ต้องพยายามชวนชวนเอาเอง โดยไม่สามารถล่วงรู้ได้เองทั่วไป จึงเหมือนกับปิดโอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมโดยปริยายดังเช่น การทูลสะท้อนลอยหลักสี่ บางเขน ที่ประชาชนเพิ่งรู้เมื่อเกือบสายไปแล้ว จึงมีการเรียกร้องให้มีการตรวจสอบ หรือการไต่สวนสาธารณะในหลาย ๆ เรื่อง แต่ทั้งนี้วิธีการดังกล่าวก็คงต้องพิจารณาในรายละเอียดพอสมควรว่าจะมีผลดีทุกเรื่องหรือเปล่า กล่าวคือ เรื่องไหนควรที่จะมีการไต่สวนสาธารณะหรือไม่เพราะถ้าให้มีการไต่สวนและแสดง

ประชามติในทุกเรื่องก็คงบริหารงานไปอย่างล่าช้า หรือการเปิดการแสดงประชามติ บุคคลที่จะแสดงความคิดเห็นคงต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ พอสมควร จึงสามารถนำมาประกอบการพิจารณาได้ ไม่เช่นนั้นแล้วก็จะเป็นการช่วงชิงมวลชนโดยสื่อมวลชน มากกว่าความเข้าใจที่ถูกต้องของมวลชน อย่างเช่นในปัจจุบันอีก จึงต้องพิจารณาในจุดนี้ด้วย และคงต้องพิจารณาว่าประชามติที่กำหนดไว้ควรมาจากไหน จำเป็นเท่าไรที่ถือว่าเป็นประชามติของคนส่วนใหญ่ ซึ่งมีรายละเอียดที่มากมาย เป็นต้น เพื่อให้เกิดความรอบคอบ

สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยความพร้อมทางการเมืองฯ นี้ ที่เห็นเด่นชัดมากที่สุดก็คือ ถ้าจะสร้างความพร้อมทางการเมืองให้เกิดขึ้น ก็คงต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบบางระบบที่มีผู้ให้ความคิดเห็นเสนอมาข้างต้นจริง ๆ เพราะจากการวิจัยนั้น ความพร้อมน้อยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ การขาดความศรัทธา ขาดความไว้วางใจ ฯลฯ ซึ่งเป็นมาตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ฉะนั้นถ้าไม่เปลี่ยนแปลงแก้ไขแล้วการพัฒนาความพร้อมก็จะไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพราะคนยังมีทัศนคติที่ไม่ดี ไม่เกิดความศรัทธาในการเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะนักการเมือง และระบบราชการ ข้าราชการ ที่เป็นอยู่ หรือกระบวนการต่าง ๆ ทางการเมือง ที่พิจารณาแล้วไม่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมือง มีช่องว่างมากมาย เปิดโอกาสให้คนเข้ามามีโอกาสชักจูงประโยชน์ส่วนตัว และอื่น ๆ เป็นต้น

ประชาชนจังหวัดภูเก็ตเช่นกัน ความศรัทธาในระบบการเมือง กระบวนการเลือกตั้ง พฤติกรรมของ ส.ส. ไม่ไว้วางใจนักการเมือง รัฐบาลว่ามีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาได้ ยังมองข้าราชการที่มีการทุจริตคอร์รัปชันเสมอ ๆ ซึ่งที่จริงแล้วภูเก็ตมีจุดเด่นและนำมีความพร้อมมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ เช่น เป็นชุมชนเมือง และเมืองคึกครื้นที่พร้อมที่จะสนับสนุน เช่น ธุรกิจเอกชนต่าง ๆ แต่จากการวิจัยประชาชนภูเก็ตก็ยังมีทัศนคติที่ไม่ดีในเรื่องดังกล่าว จึงอาจเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในความพร้อมทางการเมือง จากการทดสอบแม้ว่าบทบาทของคนภูเก็ตจะสูงแต่ก็ไม่ได้หมายถึงความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติทางการเมืองจะดี ซึ่งเป็นไปตามความสัมพันธ์ตามผลวิจัย ซึ่งเมื่อทัศนคติไม่ดีแล้วก็จะมีความกระทบอย่างยิ่งในการสร้างความพร้อมทางการเมืองให้อยู่ในระดับสูง เพราะความรู้ความเข้าใจทางการเมืองหรือบทบาททางการเมืองที่ดีนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีความสนใจ ความสำนึกทางการเมืองหรือความกระตือรือร้น สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยทัศนคติที่ดี และทัศนคติที่ดีนั้น ถ้าเป็นทัศนคติที่เดาจากความไม่รู้ไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิดก็สามารถแก้ไขได้โดยให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง แต่ถ้าเกิดจากสภาพความเป็นจริงที่ทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีก็คงจะต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในแนวคิดปัจจุบันถึงจะสำเร็จ

ปัญหาของภูเก็ตที่สำคัญในปัจจุบันก็คือ การขาดเอกภาพในการบริหารงาน การบริหารงบประมาณ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ยังสงวนอำนาจในการบริหารคน งบประมาณไว้ ทำให้การระดมทรัพยากรไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความไม่พร้อมของหน่วยงานในการประสานทรัพยากร ซึ่งก็เป็นปัญหาการกระจายอำนาจ

สำหรับปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจก็จริง แต่จะเห็นได้ชัดว่า ความเจริญทางเศรษฐกิจของภูเก็ตนั้นมาจากธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นหลักด้านเดียวเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วก็ยังไม่มีความมั่นคงเพียงพอ จึงต้องมีการพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น พัฒนาด้านอุตสาหกรรมอื่นที่ไม่กระทบกระเทือนต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีสามารถใช้งานได้ตลอดไป

ปัญหาที่สำคัญสุดท้าย ได้แก่ การขาดจิตสำนึกร่วมกันต่อสังคม โดยเฉพาะในส่วนของสิทธิต่อสังคมและหน้าที่ต่อส่วนรวม ซึ่งอาจเป็นเพราะสภาพที่เป็นชุมชนเมืองที่แตกต่างไปจากชุมชนชนบทในแง่ของการดำรงชีวิตที่ส่วนใหญ่ตัวใครตัวมัน อย่างเช่น กรุงเทพฯ เพราะสภาพแวดล้อมบีบบังคับ เป็นต้น และที่สำคัญมีคนต่างจังหวัดเข้ามาอาศัยทำมาหากินเป็นจำนวนมากจึงไม่ค่อยมีความผูกพันกับท้องถิ่นเท่าที่ควร สังเกตจากการก่ออาชญากรรมส่วนใหญ่จะเป็นคนต่างถิ่น

สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข ความพร้อมทางการเมืองฯ

สาเหตุของปัญหา

1. ประชาชน

ปัญหาที่สำคัญในการสร้างความพร้อมทางการเมือง ประการแรก คือ ตัวผู้รับเองคือประชาชน ซึ่งถือว่ามีสำคัญที่สุด สาเหตุที่ประชาชนมีอุปสรรคต่อการสร้างความพร้อมฯ พอสรุปได้ดังนี้

- 1.1 เบื่อการเมือง
- 1.2 ขาดความสนใจและไม่ให้ความร่วมมือ
- 1.3 ขาดประสบการณ์ และพื้นฐานการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

2. รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เป็นปัญหาสำคัญอีกอย่างที่ทำให้ความพร้อมทางการเมืองมีปัญหาอุปสรรค ซึ่งรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐถือว่าเป็นผู้ให้ ถ้าผู้รับคือประชาชนพร้อมแล้ว ผู้ให้ไม่พร้อมที่จะให้ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ สาเหตุที่รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นอุปสรรคต่อการสร้างความพร้อมฯ สรุปได้ดังนี้

- 2.1 หน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบไม่เหมาะสม
- 2.2 วิธีการ รูปแบบที่สร้างความพร้อมไม่เหมาะสม
- 2.3 ความตั้งใจ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่เหมาะสม

สภาพปัญหา

1.1 เป็อการเมือง มีสภาพ

- 1.1.1 เป็อนักการเมือง
- 1.1.2 เป็อพรรคการเมือง
- 1.1.3 เป็อระบบการเมือง

1.2 ขาดความสนใจและไม่ให้ความร่วมมือ

- 1.2.1 ขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพื้นฐาน
- 1.2.2 ขาดทัศนคติที่ดี
- 1.2.3 ขาดการศึกษาที่เกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง
- 1.2.4 ขาดการกระตุ้นและชักนำที่ดี
- 1.2.5 ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- 1.2.6 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1.3 ขาดประสบการณ์และพื้นฐานการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

- 1.3.1 การกล่อมเกลາทางการเมือง
- 1.3.2 ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
- 1.3.3 ขาดความต่อเนื่องในการปกครองแบบประชาธิปไตย

2.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันไม่เหมาะสม

- 2.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะให้หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำในพื้นที่

หรือต้องรับผิดชอบในเรื่องนั้นอยู่แล้ว

2.2 วิธีการและรูปแบบการดำเนินการไม่เหมาะสม

2.2.1 ไม่ใช่สื่อมวลชนให้คัมค่า

2.2.2 สื่อมวลชนไม่เป็นที่เชื่อถือหรือเชื่อถือไม่ได้

2.2.3 ไม่มีองค์กรเสริมในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เช่น องค์กรเอกชน หรือการติดตามประเมินผล

2.2.4 ไม่มีรูปแบบ วิธีการเผยแพร่ที่น่าสนใจ

2.3 ความตั้งใจ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่เหมาะสม

2.3.1 ขาดความจริงใจ จริงจัง ทำตามหน้าที่ ไม่มีความต่อเนื่อง และติดตามประเมินผล

สาเหตุสภาพปัญหา

1.1.1 เป็อนักการเมือง

1.1.1.1 ไม่ทำตามทีพูด

1.1.1.2 แย่งชิงผลประโยชน์

1.1.1.3 ไม่มีอุดมการณ์

1.1.1.4 ไม่น่าเชื่อถือ

1.1.1.5 ไม่เข้าใจปัญหา

1.1.1.6 เล่นแต่เกมการเมือง

1.1.1.7 ใช้อารมณ์เถียงกันในสภา

1.1.2 เป็อพรรคการเมือง

1.1.2.1 ไม่สามารถเป็นที่พึ่งของมวลชนได้

1.1.2.2 ไม่สามารถกลั่นกรองคัดเลือกคนที่ดีมีความสามารถเข้ามาได้

1.1.2.3 ความผูกพันระหว่างพรรคกับสมาชิกพรรคมีน้อย ผู้สมัครฯ หาเสียง ส่วนตัวมากกว่าคำนึงถึงพรรค

1.1.2.4 ผู้บริหารพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคไม่สามารถนำพรรค บรรลุวัตถุประสงค์

1.1.3 เป็อระบบการเมือง

1.1.3.1 ระบบการเลือกตั้งที่ไม่สามารถได้คนดีมีความรู้ความสามารถเข้ามาในระบบได้

1.1.3.2 การควบคุมตรวจสอบการทำงานของนักรการเมืองและข้าราชการประจำไม่มีประสิทธิภาพทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมือง

1.1.3.3 ประชาชนไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม

1.2.1 ขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพื้นฐาน

1.2.1.1 ไม่เข้าใจแก่นแท้

1.2.1.2 ไม่รู้ถึงผลกระทบโดยอ้อม

1.2.1.3 ไม่เข้าใจความสำคัญของการเมือง เช่น ความสำคัญของการเลือกตั้ง ความสำคัญของ ส.ส. เป็นต้น

1.2.1.4 ไม่พยายามทำความเข้าใจหรือถูกปิดบังข้อเท็จจริงในบางเรื่อง

1.2.2 ขาดทัศนคติที่ดี

1.2.2.1 ทัศนคติที่ดีต่อนักการเมือง พรรคการเมือง รัฐบาล เจ้าหน้าที่ข้าราชการฯ

1.2.2.2 ทัศนคติไม่ดีต่อระบบการเมือง การบริหาร การปกครอง

1.2.2.3 คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องเข้าใจยาก ไม่เกี่ยวกับตน แต่เป็นที่แสวงหาผลประโยชน์ของบุคคล กลุ่มบุคคลอื่น

1.2.3 ขาดการศึกษาที่เกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง

1.2.3.1 ระบบการศึกษาในสถาบันการศึกษาความรู้ทางการเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญและมีการบรรจุในหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ โดยเฉพาะตั้งแต่ในวัยเด็กมีน้อย

1.2.3.2 ระบบการเรียนรู้ทางการเมืองนอกสถาบันที่เป็นจริงไม่มีความต่อเนื่อง ไม่มีผู้ชี้แนะและเป็นแบบอย่างที่ไม่น่าเชื่อถือ แม้ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจะแพร่หลาย แต่ประชาชนทั่วไปยังไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

1.2.4 ขาดการกระตุ้นและชักนำที่ดี

1.2.4.1 ชาวชนบทที่มีฐานะเศรษฐกิจและการศึกษาไม่ดีซึ่งมีอยู่จำนวนมากในไทยอยู่ภายใต้อิทธิพล อำนาจของนักการเมือง ผู้แสวงหาประโยชน์ทางการเมือง

1.2.4.2 รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่สามารถชักจูง จูงใจ และทำความเข้าใจกระตุ้นเตือนได้ เพราะปัจจัยแวดล้อม เช่น สภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่ยังเป็นปัญหาของชนบท และปัญหาอันเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ ข้าราชการเอง

1.2.5 ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.2.5.1 ส่วนใหญ่ยังสนใจแต่ปัญหาส่วนตัวและครอบครัวเพราะมีปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขจำนวนมาก

1.2.5.2 ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกในการเสียสละต่อส่วนรวมและรับผิดชอบต่อส่วนรวม ติดนินดียชอบง่าย ๆ สนุกสนาน สะดวกสบาย ไม่มีระเบียบวินัย ฯลฯ

1.2.5.3 ไม่สามารถทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ว่ามีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตเพียงใด ทำให้ไม่สนใจไปใช้สิทธิด้วยจิตสำนึก จะไปใช้สิทธิเมื่อถูกระดมเท่านั้น เห็นว่าอยู่บ้านเฉย ๆ สบายกว่า

1.2.6 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

1.2.6.1 ระบบเศรษฐกิจของไทยยังเป็นเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้เกิดปัญหามากมาย เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีการอพยพไปทำงานต่างแดน การไปใช้สิทธิหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ ได้ลำบากต้องคำนึงอยู่แต่การหาเลี้ยงชีพ เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยคนจน แต่ส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกรรมมากกว่าสังคมเมือง การมีส่วนร่วมจึงเป็นการถูกแทรกแซงโดยระบอบอุปถัมภ์และการซื้อขายเสียงที่เป็นปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน

1.3.1 การกล่อมเกลາทางการเมือง

1.3.1.1 ระบบครอบครัว การศึกษา ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยแต่อดีตไม่เอื้ออำนวยต่อการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรับรูปแบบมาจากประเทศทางตะวันตก จึงมีการกล่อมเกลາทางการเมืองที่ไม่เอื้ออำนวย ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนในปัจจุบันจึงยังไม่เห็นผลชัดเจน

1.3.2 ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่เอื้ออำนวยของไทยในอดีตเป็นแบบระบบสมบูรณาญาสิทธิราช เป็นการปกครองแบบเจ้าขุนมูลนาย ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่ได้ร่วมปกครอง

1.3.3 ขาดความต่อเนื่องในการปกครองแบบประชาธิปไตย

1.3.3.1 มีการปฏิวัติรัฐประหารเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้ต้องเริ่มกันใหม่ ระบบที่ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบางระบบที่เป็นทางที่ดีต้องถูกยกเลิก ซึ่งกว่าจะนำมาเริ่มใหม่ต้องใช้เวลา โดยเฉพาะระบบการเมืองของไทยส่วนใหญ่รับมาแต่รูปแบบประชาธิปไตย ส่วนเนื้อหาไม่เป็นประชาธิปไตย จึงต้องอาศัยความต่อเนื่องถ้าถูกตัดตอน การเรียนรู้เพื่อแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพของไทยต้องหยุดชะงักเริ่มใหม่ใช้เวลานาน ซึ่งเสียหายทั้งระบบการเมือง สังคม เศรษฐกิจ ของประเทศ

2.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะให้หน่วยงานในพื้นที่ หรือหน่วยงานที่ต้อง รับผิดชอบในเรื่องนั้นอยู่แล้ว

2.1.1.1 ไม่มีความกระตือรือร้น ทำเหมือนหน้าที่ปกติ

2.1.1.2 ประชาชนไม่ให้ความสนใจเพราะเคยพบเห็นเป็นประจำ

2.2.1 ไม่ใช่สื่อมวลชนให้คุ้มค่า

2.2.1.1 สื่อมวลชนมีความสำคัญที่เข้าถึงประชาชนที่ดีที่สุด จึงต้องคำนึงถึง เพื่อใช้ประโยชน์และระมัดระวังให้มาก ซึ่งถือว่ามิทั้งประโยชน์และโทษ

2.2.1.2 เวลาไม่เหมาะสม

2.2.2 สื่อมวลชนไม่เป็นที่เชื่อถือหรือเชื่อถือไม่ได้

2.2.2.1 ชาวไม่ตรงกับความจริง บิดเบือน ลำเอียง ไม่มีคุณธรรม เสนอข่าว ด้านเดียว เป็นเครื่องมือคนอื่น

2.2.3 ไม่มีองค์กรเสริมในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เช่น องค์กรเอกชน หรือการติดตามประเมินผล

2.2.3.1 ระบบข้าราชการและข้าราชการมีกฎระเบียบซับซ้อน และยุ่งยากใน บางเรื่อง อีกทั้งการปฏิบัติงานเป็นลักษณะไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จะต้องมีการเสริมที่ เป็นเอกชน มีความพร้อมในการเผยแพร่มากกว่าทางราชการ แต่ยังคงขาดการประสานงานที่ดี

2.2.3.2 ขาดการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การเผยแพร่ความรู้ จะมีในช่วงที่มีการเลือกตั้งเท่านั้น ไม่ปลูกฝังให้ตลอดและไม่ทั่วถึง การอบรมผู้นำท้องถิ่นที่ ผ่านมาขาดการติดตามผล จึงไม่สามารถขยายผลได้ตามที่ต้องการ

2.2.4 ไม่มีรูปแบบ วิธีการเผยแพร่ความรู้ ที่น่าสนใจ

2.2.4.1 รูปแบบการเสนอให้ประชาชนเข้าใจยากจำเจ ไม่น่าสนใจต้องเกณฑ์คน เข้ามาอบรมในหมู่บ้านทั้งประชาชนและผู้นำท้องถิ่น

2.2.4.2 ผู้เผยแพร่บางคนไม่มีความรู้ และความสามารถที่ดีที่สามารถ เผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4.3 ปิดกั้นเสรีภาพในการเผยแพร่ข่าวสาร

2.3.1 ขาดความจริงใจ จริงจัง ทำตามหน้าที่ ไม่มีความต่อเนื่องและติดตาม ประเมินผล

2.3.1.1 ถือว่าเป็นหน้าที่ปกติ ฉะนั้นการเผยแพร่จึงเหมือนกับการปฏิบัติงาน ประจำวันที่จะต้องทำไม่มีอะไรใหม่ ผู้รับก็เป็นปกติไม่ได้ใส่ใจ

2.3.1.2 ยังใช้วิธีการที่เป็นระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่เข้าใจในหลักการบริหาร เข้ากับประชาชนไม่ได้

2.3.1.3 ยังมีภาพลักษณ์ที่คนทั่วไปมองว่ามีการทุจริตคอร์รัปชัน ถ้าติดต่อข้าราชการต้องเสียเงินจึงไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ

2.3.1.4 ข้าราชการบางคนไม่มีความรู้ความสามารถ ผู้นำท้องถิ่นบางคนก็ไม่น่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวาง โดยการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขและกลไกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับประชาชน เช่น การควบคุมตรวจสอบการทำงานของหน่วยราชการและสถาบันทางการเมือง หรือเปิดช่องทางให้ประชาชนในการร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ เช่น มีการไต่สวนสาธารณะก่อนการตัดสินใจของรัฐบาล การรับผู้ข่าวสาร ความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของส่วนราชการและสถาบันทางการเมือง

2. เพิ่มอำนาจแก่งค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันทั้งของราชการการเมืองและราชการประจำ โดยที่องค์กรนั้นต้องปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง รวมทั้งปฏิรูปสถาบันและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3. ทำพรรคการเมืองให้เป็นพรรคมวลชน ไม่ให้พรรคการเมืองรับภาระเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสูงจนทำให้พรรคต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนายทุน ให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน จัดให้พรรคมีสาขาพรรคเพื่อให้สมาชิกและให้ความรู้ฯ ทางการเมืองได้ทั่วประเทศ ไม่ใช่เป็นเพียงพรรคที่ทำหน้าที่ทางการเมืองเพียงส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น

4. เสริมสร้างและแก้ไขปัญหาของชนบทในพื้นที่ฐานการดำรงชีวิต ให้ข้าราชการเป็นที่พึ่งอย่างแท้จริง ให้มีสภาพฐานะความเป็นอยู่ที่ดีมีการศึกษาที่ดี เพื่อขจัดปัญหาความยากจนทางเศรษฐกิจอันเป็นบ่อเกิดของระบบอุปถัมภ์ การซื้อขายเสียง เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. แก้ไขปัญหาเมืองกับชนบทที่มีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน และการดำเนินการทางการเมืองแตกต่างกัน โดยชนบทจะเป็นฐานเสียงมีความสามารถในการเลือกตั้งบุคคลเข้ามาเป็น ส.ส. ได้เพราะมีจำนวนมากจนสามารถจัดตั้งรัฐบาล เมืองจะเป็นฐานนโยบายที่

จะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แนวทางการบริหาร และคိုင်ลัม ซึ่งต้องหาวิธีทำให้ทั้งสองกลุ่มนี้สามารถเข้ามามีบทบาททั้งเป็นฐานเสียงและฐานนโยบายได้ทั้งสองกลุ่ม

6. แก้ปัญหาความยากจนซึ่งราษฎรยากจนจำนวนมากในประเทศจนทำให้เกิดช่องว่างไปสู่ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด เอดส์ ซึ่งเป็นปัญหาทางสังคม และจะเป็นปัญหาทางการเมืองในที่สุด

7. แก้ปัญหาระบบราชการที่ปัจจุบันอยู่ในสภาวะล่าหลังและโยงโยแก้ไขยาก

8. แก้ปัญหาระบบการศึกษา การเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ให้สามารถพัฒนาทางปัญญาให้เข้มแข็ง เริ่มตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงชั้นอุดมศึกษาที่ต้องมีการปลูกฝังทางการเมืองเป็นอย่างยิ่งเพราะปัจจุบันผู้มีอายุ 18 ปี ก็สามารถมีสิทธิเลือกตั้งได้ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง ฉะนั้นนอกจากจะมีส่วนร่วมโดยตรงแล้ว ต้องเป็นความหวังที่จะเป็นผู้เผยแพร่ทำความเข้าใจกับคนรุ่นเก่าที่เคยชินกับการเรียนการสอน ระบบการเมือง ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมแบบเก่า ๆ คนรุ่นใหม่จึงเป็นความหวังแม้จะเข้าไปบ้างแต่ก็ยิ่งดีกว่าที่จะหวังเปลี่ยนแปลงคนรุ่นเก่าที่อาจจะสายเกินไป ซึ่งจะเห็นว่าคนรุ่นใหม่จะมีวิถีชีวิตที่เอื้ออำนวยต่อระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

9. สนับสนุนให้ชาวชนบทมีบทบาททางการเมืองหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก ๆ เพื่อเกิดการเรียนรู้ เช่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่อยู่ในท้องถิ่นอยู่แล้ว ให้โอกาสตรวจสอบหรือให้ความเห็นประชาคมในเรื่องที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับเขาเพื่อให้เกิดความสนใจรับรู้ในหลักการนโยบายมากขึ้น มีโอกาสร่วมตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ หรือสาธารณประโยชน์อยู่เสมอ ๆ ทำให้ตระหนักถึงว่าเป็นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

10. ปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญของไทยที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือรูปแบบการเมืองระบบการเมืองผิดเพี้ยนไปจากความน่าจะเป็นเพราะสังคมไทยยังเป็นสังคมเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่สังคมเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมจะมีปัญหามากมาย โดยเฉพาะปัญหาความยากจน ฉะนั้นจึงต้องเอาคนออกจากชนบทและภาคเกษตรกรรม โดยสร้างเมืองขนาดกลางและเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในภูมิภาคเพื่อรองรับคนที่จะออกมาจากชนบท มีอุตสาหกรรมท้องถิ่นขนาดเล็ก หรือเกษตรกรรมที่ทันสมัยเปลี่ยนชวานาหรือเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรชั้นกลางหรือผู้ใช้แรงงานอิสระที่มีรายได้พอเลี้ยงตัวเอง

11. การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกของรัฐบาลในการแก้ปัญหาของชาติ เช่น การแก้ปัญหาราคาพืชผลการเกษตร การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน การรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมท้องถิ่นที่ต้องสนับสนุน ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

12. การปฏิรูปสถาบันรัฐสภาเพื่อให้เกิดความเชื่อถือ เช่น มีผู้ตรวจการรัฐสภา โครงสร้างนิติบัญญัติให้มีข้อมูลข่าวสารทันสมัยฝ่ายบริหาร เพื่อประโยชน์ต่อการควบคุมฝ่ายบริหาร และทำให้สภาสามารถถ่วงดุลรัฐบาลได้

13. สร้างระบบที่สามารถให้คนดีที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาในระบบการเมืองได้ โดยถ้าไม่ผ่านการเลือกตั้งก็ต้องไม่มีอำนาจในการบริหารโดยตรง แต่จะเป็นที่ปรึกษาราชการและคอยตรวจสอบฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ควรมาจากหลาย ๆ สาขาอาชีพ

14. พยายามให้พรรคการเมือง นักการเมือง ให้มีบทบาทในการให้ความรู้ความเข้าใจและความกระฉ่งทางการเมือง โดยใช้สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ สัมภาษณ์ ตอบคำถาม วนเวียนไปแต่ละพรรคเป็นประจำ ให้พรรคและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องหรือเอกชนร่วมกันดำเนินการเปิดการฝึกอบรมทางการเมือง สร้างกิจกรรมทางการเมืองในเขตชนบท ตำบล หมู่บ้าน โดยหาวิธีจูงใจมากกว่าที่ราชการทำอยู่ในปัจจุบัน มีการติดตามประเมินผลและกิจกรรมต่อเนื่อง

15. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองโดยตรง ที่ไม่ใช่ในนำโครงการไปลงอาศัยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เพราะคุ้นเคยกันกับประชาชนในพื้นที่ทำให้เกิดการอยากเรียนรู้ ซ้ำซาก ผู้ให้ความรู้ก็ทำเพียงตามหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นมาเท่านั้น ทั้งที่จริงก็เป็นหน้าที่ประจำที่ต้องให้ความรู้ อยู่แล้ว จึงไม่ได้ผล ต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเข้าไปในพื้นที่ที่จะเป็นการกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ขึ้น มีบุคลากรที่แปลกหน้ามาบรรยาย เจ้าหน้าที่ก็อยากที่จะเข้าไปเผยแพร่ ข้อสำคัญต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างจริงจังต่อเนื่อง

16. มีประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีการอบรมผู้นำชุมชนให้มีความรู้ทางการเมืองอย่างแท้จริง เพื่อนำไปเผยแพร่แก่ลูกบ้านอย่างถูกต้อง โดยมีการกระตุ้นประเมินผลเป็นระยะ ๆ มีงบประมาณที่เพียงพอ ทั้งนี้ควรแบ่งพื้นที่ในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพราะในชุมชนเมืองผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้านและกำนันมักจะไม่ค่อยมีผู้สนใจการเผยแพร่ทางด้านผู้นำหมู่บ้านมักจะไม่ไ้ผล ต้องหาวิธีเข้าถึงโดยสื่อมวลชนต่าง ๆ มากกว่า

17. ควรใช้สื่อมวลชนให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและต้องให้เกิดความเชื่อถือไม่ให้เกิดความลำเอียงหรือนำผู้ไม่รู้หรือรู้ไม่จริงมาเผยแพร่ให้ความรู้ นำหัวข้อที่เป็นที่สนใจใกล้ตัวมาเสนอทางโทรทัศน์ที่มีผู้สนใจดูมากที่สุดโดยจัดในเวลาที่เหมาะสม นำนักวิชาการมาให้ความรู้ ใช้สื่อที่เข้าใจง่าย หาวิธีการแปลกใหม่ให้เป็นที่น่าสนใจ ซึ่งในปัจจุบันก็มีหลาย ๆ ช่องหลาย ๆ รายการดำเนินการอยู่ก็ได้ผลพอสมควรแต่ส่วนใหญ่ยังได้ผลในเขตชุมชนเมือง ส่วนชาวชนบทยังไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร

18. การเผยแพร่ความรู้ ให้ชาวชนบทก็ควรต้องใช้การเข้าถึงตัวด้วยการฝึกอบรมหรือ ไม่ก็การเผยแพร่ข่าวสารด้วยหอกระจายข่าวหมู่บ้านที่ส่วนใหญ่จะมีเป็นประจำหรือถ้าหมู่บ้านไหน ไม่มีก็ควรที่จะจัดหาโดยด่วนเพราะเห็นว่ามีประโยชน์หลาย ๆ ด้านด้วยกัน

19. การเผยแพร่ความรู้ ให้ชาวเมืองต้องพยายามดึงศักยภาพที่มีอยู่มาใช้ให้เป็น ประโยชน์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม เสียสละต่อส่วนรวมและกระตือรือร้น เช่น ดึงองค์กรเอกชนเข้าร่วมโครงการโดยมีราชการเป็นผู้ประสานงาน

20. ในระดับตำบล หมู่บ้าน หรืออำเภอมีการสัมมนาเกี่ยวกับการเมือง หรือเวที อภิปรายทางการเมืองอาจจะเป็นในรูปแบบหรือนอกรูปแบบ โดยให้หน่วยราชการเป็นผู้ริเริ่ม สนับสนุนการดำเนินการและดูแลความเรียบร้อย อาจเชิญวิทยากรภายนอกหรือองค์กรที่มีหน้าที่ ให้ความรู้ ดังที่กล่าวข้างต้นมาให้ความรู้ เป็นประจำ โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นที่สนใจตาม สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกิดขึ้น เกิดความ ทันสมัย พุดกับใครหรืออ่านอะไร ดูอะไร ก็พอรู้เรื่อง ทำให้เกิดความตื่นตัว กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เพิ่มเติม จนเป็นความสนใจไปในที่สุด ทั้งนี้ต้องกระทำอย่างจริงจังไม่ใช่ทำตามโครงการ หน้าที่ โดยเฉพาะต้องเน้นถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง (อาจจะสิ้นเปลืองงบประมาณมากหน่อยแต่ ก็คุ้มค่ากว่าที่ผ่านมา) เพราะถ้าใช้ข้าราชการในพื้นที่ก็จะเป็นเช่นเดิมอีก เพราะงานประจำก็ต้อง ปฏิบัติตามหน้าที่อยู่แล้ว จึงเห็นสมควรเป็นเพียงผู้ประสานและอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เท่านั้น ส่วนวิทยากรต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการเผยแพร่และจัดกิจกรรมไม่ให้ เป็นที่น่าเบื่อหน่าย ซึ่งถ้ามีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงแล้ว ปัญหาด้านนี้ก็จะหมด ไป เพราะจะมีทีมงานประจำที่จะเกิดประสบการณ์ ความชำนาญ และหาสิ่งแปลก ๆ ใหม่มานำ เสนอไม่ให้ซ้ำซากจำเจ เป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบประจำ

21. ในการเสนอผ่านสื่อมวลชนนั้น ต้องเสนอในรูปแบบที่ไม่น่าเบื่อ ดังเช่น ทำเป็น ละคร ซึ่งก็ได้มีการกระทำกันอยู่ปัจจุบันเป็นที่น่าสนใจขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ต้องอยู่ในช่วงเวลาและ ความถี่ที่เหมาะสมด้วย พยายามให้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในเรื่องที่ใกล้ตัวมากที่สุด ในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ เน้นถึงผลได้ผลเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเมื่อก่อนการเผย แพร่ประเภทนี้ไม่ค่อยนิยมและเห็นความสำคัญมากนัก เช่น การเผยแพร่กฎหมาย ซึ่งถ้าเป็นการ อธิบายกฎหมายโดยตรง ประชาชนก็ไม่สนใจ เห็นเป็นเรื่องน่าเบื่อ ปัจจุบันจึงมีการเผยแพร่ กฎหมายทั่วไปโดยใช้เป็นตัวละคร ซึ่งก็มีหลายรายการด้วยกัน ก็เป็นที่สนใจของประชาชนมากขึ้น อย่างเด่นชัด เป็นต้น โดยเฉพาะรูปแบบการเผยแพร่ความรู้ ต้องเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ประชาชน

สนใจ และมีผลกระทบที่เด่นชัด นำเสนอก่อน จึงค่อย ๆ หาเรื่องที่ใกล้เคียงและเป็นเรื่องที่มีผลกระทบทางอ้อมนำเสนอตามลำดับ

22. ต้องมีการปลูกฝัง กระตุ้นเตือน และชักนำเป็นประจำ สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง สังเกตการกระทำการรณรงค์ต่าง ๆ ที่ได้ผลในปัจจุบันซึ่งเริ่มแรกนึกกว่าจะเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยาก แต่ก็สามารถแก้ไขได้อย่างดีในปัจจุบัน เช่น การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ การรณรงค์การเข้าแถวเรียงคิว การรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ เป็นต้น

23. การกล่อมเกลາทางการเมือง ต้องหวังพึ่งเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นหลัก หรือก็ในวัยกลางคนในครอบครัวเริ่มแรกปัจจุบัน ที่จะมีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี ที่ได้รับอิทธิพลสมัยใหม่เข้ามามาก ระบบเก่า เช่น เจ้าขุนมูลนายจะลดน้อยลง ซึ่งตามชุมชนเมืองจะเห็นได้ชัด แต่ตามชนบทถ้าเยาวชนได้รับการศึกษา ก็จะไม่เกิดความคิดที่เป็นสมัยใหม่ขึ้น จึงต้องใช้ระบบการศึกษาเข้าไปช่วย ซึ่งเมื่อนำความคิดสมัยใหม่มากล่อมเกลາทางการเมืองโดยอาศัยวัฒนธรรม ประเพณี ที่ดีเหมาะสมที่ใช้ในปัจจุบันมาผสมผสานกันก็จะเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดก้าวหน้า ระบบที่คุ้นเคยในอดีต เช่น ระบบสมบูรณาญาสิทธิราช ก็จะไม่มีความรู้สึกและนึกถึง การกล่อมเกลາทางการเมืองก็เป็นรูปแบบปัจจุบันมากขึ้น แต่ทั้งนี้ที่ประเทศไทยประสบอยู่ในปัจจุบันก็คือ การคาบเกี่ยวระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ที่ยังมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ก็มีการพัฒนาด้านความคิดไปจุดหนึ่งโดยเฉพาะชุมชนเมืองจะเด่นชัดกว่าชนบท คงต้องใช้เวลาสำหรับให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเปลี่ยนความคิดเพื่อเป็นประโยชน์กับประชาธิปไตยสมัยใหม่ ฉะนั้น จึงต้องปลูกฝังและให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การเผยแพร่ทางการเมืองจึงต้องเน้นตั้งแต่ระดับโรงเรียนเริ่มแรกพอถึงระดับอุดมศึกษาต้องให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงให้มากที่สุด เพื่อความเข้าใจและความรับผิดชอบจะได้เกิดขึ้นอย่างสูงขึ้นไปตามลำดับ

24. สำหรับเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ ต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ มีรูปแบบการกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้น มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นที่ทราบอยู่ดีว่า งานที่ทำเป็นประจำโดยไม่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจะเกิดภาวะความเคยชินและเบื่อไปในที่สุด การปฏิบัติหน้าที่ที่ขาดจิตสำนึกที่ดีก็จะเป็นลักษณะเข้าขามเย็นขาม ถ้าไม่มีการกระตุ้นเตือนอยู่เสมอการงานนั้นก็จะมีประสิทธิภาพจึงต้องคำนึงถึงข้อนี้

25. มีการตรวจสอบการดำเนินการเผยแพร่ทุกขั้นตอนว่า ขั้นตอนใดที่เป็นปัญหาที่ทำให้การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองนั้นไม่ได้ผล เช่นเดียวกับการขายสินค้าในระบบธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น ขั้นตอนในการดำเนินการขายสินค้าชักตัวหนึ่ง ก็มีปัจจัย คือ ตัวผลิตภัณฑ์ การประชาสัมพันธ์เพื่อให้คนรู้จัก การใช้สื่อที่ดีเพื่อให้คนเมื่อรู้จักแล้วยังสนใจที่ทดลองใช้ การ

ตลาดที่ทำให้คนทดลองใช้ สิ่งเหล่านี้เป็นขั้นตอนซึ่งจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีการประเมินผลทุกขั้นตอน และทุกขั้นตอนต้องทำหน้าที่ของมันอย่างดีที่สุด เมื่อเทียบกับการเผยแพร่ประชาธิปไตยเป็นผลิตภัณฑ์ ถ้าจะให้คนรู้จักก็ต้องมีการประชาสัมพันธ์ว่าประชาธิปไตยคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ฯลฯ เมื่อประชาชนรู้จักแล้วก็ต้องทำให้เกิดความสนใจไม่ใช่แค่รู้จักเฉย ๆ แต่ไม่สนใจใช้ก็ไม่มีประโยชน์อะไร หรือสนใจใช้แต่ไม่รู้ถึงคุณภาพ ประโยชน์ วิธีใช้ ก็อาจจะเป็นผลเสีย ฉะนั้นจึงต้องมีสื่อที่สร้างความสนใจ ความเข้าใจ และต้องการใช้ เมื่อถึงขั้นนี้แล้วก็ต้องส่งเสริมทางการตลาด คือให้มีสนามในการทดลองใช้ เผยแพร่ให้มาก ๆ ในระดับชุมชนท้องถิ่น เช่น การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น รู้จักประโยชน์ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เมื่อการตลาดดีสินค้าไม่ขาดตลาดแล้ว ถ้าตัวผลิตภัณฑ์คือรูปแบบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดเหมาะสม ประชาชนที่มีความเข้าใจ มีความสนใจ และได้ทดลองใช้แล้วรู้ว่าดีก็เกิดการยอมรับ และใช้เป็นประจำ ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น เราก็ต้องมาตรวจสอบแต่ละขั้นตอนว่าขั้นตอนไหนที่ผิดพลาด เช่น การที่ประชาธิปไตยไม่ประสบผลสำเร็จนั้น เป็นเพราะประชาชนไม่รู้จักหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นเพราะสาเหตุนี้ต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้จัก หรือเมื่อรู้จักแล้วประชาชนทำไมยังไม่สนใจ ก็ต้องเร่งใช้สื่อให้ประชาชนเห็นประโยชน์ให้ความร่วมมือ เมื่อประชาชนสนใจให้ความร่วมมือแล้วขั้นตอนต่อไปก็ต้องขึ้นอยู่กับการตลาดคือมีสนามให้ประชาชนทดลองใช้ อย่างมีความรู้ตามที่ประชาสัมพันธ์และสื่อข้างต้น อุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้อาจจะเกิดเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ไม่ดี การใช้สื่อไม่ดี ประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจและไม่มีความสนใจแต่ที่มาทดลองใช้เพราะถูกบังคับหรือไล่แจก จึงทดลองใช้ในสนามอย่างไม่มีความรู้จึงไม่ได้ผลอย่างที่ผลิตภัณฑ์นั้นระบุไว้ และปัญหาอุปสรรคที่สองในเรื่องการตลาดนั้นก็คือ ผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอหรือสนามในการทดลองใช้มีจำกัดหรือไม่ได้คุณภาพตามที่โฆษณาประชาสัมพันธ์ไว้ ประชาชนก็อาจเกิดความเบื่อหน่ายและเลิกใช้ไปในที่สุด สุดท้ายเมื่อขั้นตอนต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นและสมบูรณ์แล้ว ถ้าผลิตภัณฑ์ดีคือประชาธิปไตยดี ก็จะทำให้คนนั้นใช้เป็นประจำ แต่ถ้าขั้นตอนต่าง ๆ สมบูรณ์แล้ว คนยังไม่ยอมกลับมาใช้หรือทิ้งไปใช้ อย่างอื่นก็แสดงว่าผลิตภัณฑ์นั้นไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่ยอมรับ อันไม่ใช่เกิดจากความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ หรือการไม่ได้ทดลองใช้ แต่เกิดจากความผิดพลาดของผลิตภัณฑ์นั่นเอง ดังนั้นต้องแก้ไขที่ตัวผลิตภัณฑ์ ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ รูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการหรือสภาพของผู้ใช้คือประชาชนและสังคม เมื่อปรับปรุงแล้วก็เสนอตามขั้นตอนต่าง ๆ แล้วก็สรุปผลสุดท้ายเมื่อมีความสมบูรณ์แล้วทุกขั้นตอนแล้วถ้ามีปัญหาที่ เกิดขึ้นขั้นตอนใดก็ควรที่จะหาสาเหตุและแก้ไขขั้นตอนนั้น ๆ

สำหรับประเทศไทยนั้น สังเกตว่าทุกชั้นตอนมีความบกพร่องหมด ถ้าเป็นธุรกิจการค้า ก็คงประสบปัญหาขาดทุน เพราะไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน เริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ ให้คนรู้จักประชาธิปไตย คนก็รู้จักน้อย การใช้สื่อให้คนสนใจที่จะใช้ ก็มีคนที่สนใจน้อย การทดลองใช้เปิดสนามให้ทดลองก็มีข้อจำกัดจนคนไม่เห็นความสำคัญและเพราะสาเหตุจากการประชาสัมพันธ์ให้รู้จัก และการใช้สื่อให้สนใจ ตามข้างต้น น้อยอยู่แล้ว คนจึงไม่สนใจเข้าร่วมหรือสนใจเข้าร่วมน้อย และที่สำคัญจะมีผู้สนใจเข้าร่วมโดยไม่มีความรู้ความเข้าใจและไม่สนใจอย่างแท้จริง ทำให้เกิดปัญหามากมายในขณะนี้ สุดท้ายผลิตภัณฑ์ก็ไม่เหมาะสมกับสภาพบุคคล สังคม เมื่อชั้นตอนต่าง ๆ ข้างต้นไม่ดี ผลิตภัณฑ์อาจถูกเบียดเบียน ทั้งนี้อาจจะดีอยู่แล้วจึงต้องมีการแก้ไขผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพผู้ใช้ ซึ่งถ้าขาดชั้นตอนข้างต้น ก็เป็นการยากที่จะประสบผลสำเร็จอีก ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข ทุก ๆ ชั้นตอนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อที่จะมีความสมบูรณ์ในทุก ๆ อย่าง เพราะประเทศไทยต้องได้รับการแก้ไขทุกชั้นตอนไม่ใช่ชั้นตอนใดชั้นตอนหนึ่งอย่างใดที่คิดกัน และที่สำคัญต้อง “เหมาะสมกับประชาชนผู้ใช้ด้วยถ้าผลิตภัณฑ์ดีอย่างไร แต่ถ้าแพงเกินไป ประชาชนก็ไม่มีความสามารถในการจัดซื้อจัดหา กลุ่มเป้าหมายจึงต้องเปลี่ยนไป ฉะนั้น ต้องปรับสภาพประชาชนให้สามารถรองรับได้ให้เหมาะสมด้วย”

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยในเรื่องนี้หรืองานวิจัยที่ใกล้เคียงในอนาคต

การดำเนินการวิจัยในเรื่องความพร้อมทางการเมืองนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ฉะนั้นการดำเนินการวิจัยจึงต้องใช้วิธีการหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เพื่อให้ได้ผลออกมาใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เช่น การใช้แบบสอบถามจะไม่สามารถวัดรายละเอียดต่าง ๆ ในขอบเขตที่กำหนดได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรง จึงต้องมีการสังเกต สัมภาษณ์พูดคุย และข้อมูลเอกสารมาประกอบ อีกทั้งต้องกำหนดขอบเขตในเรื่องที่วิจัย และเกณฑ์การตัดสินใจที่ผู้วิจัยได้กำหนดอย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อออกมาแล้วก็ไม่แน่ว่าจะเป็นผลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เพราะเนื่องจากเป็นนามธรรม จึงพิสูจน์ไม่ได้อย่างชัดเจน เพียงแต่เป็นข้อสันนิษฐานเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ทำตามหลักวิชามากที่สุด แต่อาจมีตัวแปรอื่น ๆ มาประกอบ เพราะในเรื่องของความคิด การแสดงออก และจิตใจ จะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาที่เวลาเปลี่ยนไป สถานการณ์เปลี่ยนไป ผู้วิจัยพอสรุปเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยเที่ยงตรงหรือไม่ ดังนี้

1. ตัวเครื่องมือวัด เช่น แบบสอบถามได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการทราบหรือไม่ คำถามเมื่อผู้ตอบแล้วจะได้คำตอบที่เป็นจริงตามที่ผู้ตอบคิดหรือไม่ เป็นต้น

2. กลุ่มตัวอย่างว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้มากน้อยเพียงใด วิธีการที่ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้นถูกต้องแค่ไหน จำนวนเท่าไรจึงจะเป็นตัวแทนได้ เป็นต้น

3. ช่วงระยะเวลา ดังที่เรียนให้ทราบแล้วว่า ในเรื่องของทัศนคติ ความคิด การแสดงออก ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจ จึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเวลาเป็นปัจจัยสำคัญ

และจากประสบการณ์ในการทำวิจัยนี้ที่ผู้วิจัยได้สรุปสาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยเที่ยงตรงหรือไม่ ตามข้างต้นนั้นจึงขออธิบายรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวเครื่องมือวัด บางครั้งแบบสอบถามไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาที่เมื่อผู้ตอบแล้วสามารถนำคำตอบนั้นมาสรุปว่า เป็นเช่นนี้ เช่นนี้ ตามที่ผู้ตอบได้ตอบ ซึ่งผู้ตอบอาจจะตอบด้วยความเข้าใจคลาดเคลื่อน หรือไม่ยอมให้ข้อมูลที่แท้จริง เช่น คำถามเกี่ยวกับรายได้ หรือคำถามที่เกี่ยวกับการประเมินตัวเองในความเข้าใจของตน โดยไม่ได้ให้เกณฑ์ในการพิจารณาเช่น คิดว่าตัวท่านมีฐานะเช่นไร หรือมีความสนใจมากน้อยแค่ไหน เป็นต้น หรือบางคนก็ไม่ให้ความสำคัญกับแบบสอบถาม บางครั้งกลุ่มเป้าหมายอาจเปลี่ยนไปเช่น ส่งแบบสอบถามให้คนนี้ตอบ แต่พออ่านแล้วเห็นว่ายากหรือซีเกียจ จึงไปให้คนอื่นที่พอรู้เรื่องตอบแทน หรือตัวเองรีบตอบส่ง ๆ ไปโดยไม่ได้คิดพิจารณาเท่าที่ควร ถ้าเป็นการฝากไปกระจายแบบสอบถาม บางครั้งกลัวนำมาส่งไม่ทันตามกำหนดหรือไม่ได้นำไปแจกต่อ ก็จะกรอกแบบสอบถามนั่นเอง โดยตอบสลับไปมาเพื่อไม่ให้รู้ว่าเป็นคน ๆ เดียวกันตอบ หรือเนื้อหาของแบบสอบถาม บางคำถามไม่สามารถถามอย่าง เป็นกลาง ๆ ได้ อาจจะเหมาะสมในแต่ละสภาพชุมชนนั้นเท่านั้น เช่น ชุมชนเมืองกับชนบท ที่ย่อมจะแตกต่างกันในรายละเอียดในการดำรงชีวิต เป็นต้น ถ้าเป็นการสัมภาษณ์โดยตรง หรือให้กรอกแบบสอบถามโดยถามโดยตรงเพื่อป้องกันการไม่เข้าใจในคำถาม ก็อาจจะได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนเช่นกัน เช่น อายุไม่กล้าตอบตามความเป็นจริง หรือตื่นเต้นไม่ตอบด้วยความเป็นตัวของตัวเอง มีเวลาคิดน้อย เป็นต้น

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการที่จะเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดทั้งจำนวนประชากร และกลุ่มเป้าหมาย ผู้ตอบแบบสอบถาม จากประสบการณ์นั้น ส่วนใหญ่ผู้ที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้ไปตอบโดยค่อยเก็บคืน ให้ใช้เวลาพอสมควร ไม่ได้สัมภาษณ์หรือถามโดยตรง ผู้ที่จะนำแบบสอบถามไปตอบ หรือตอบแบบสอบถามมักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ อย่าง

น้อยก็อ่านออกเขียนได้ ถ้าไม่มีความรู้เลย หรืออ่านคำถามแล้วคิดว่ายากไม่ค่อยเข้าใจ ก็จะส่งไปให้คนอื่นที่พอจะเข้าใจ ฉะนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรู้เลย ก็จะขาดไปไม่สามารถวัดได้ ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายจึงเป็นปัญหาพอสมควรว่า จะเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้เที่ยงตรงเพียงใด

3. ช่วงระยะเวลา จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ทักษะคติ หรือความรู้ความเข้าใจ เช่น ผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในช่วงที่ก่อนมีการประชาสัมพันธ์กับหลังประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ผู้ตอบจะมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน เช่น ถามว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส.ส. ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ปรากฏว่าในช่วงแรกตอบว่าถูกมีเป็นจำนวนมาก แต่พอใกล้เลือกตั้งฯ ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ไปเลือกตั้ง หลังจากนั้นจะมีผู้ตอบว่าผิด ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกมากขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงความคิด ทักษะคติ ถ้าช่วงที่รักใคร่ชอบอะไร ก็จะมีทักษะคติต่อบุคคลนั้น หรือสิ่งนั้นดี แต่พอเวลาเปลี่ยนไปอาจจะเปลี่ยนเป็นความเกลียดความชัง ทักษะคติก็จะไม่ดีกับสิ่งนั้น การตอบก็จะเป็นในเชิงลบ ฉะนั้นการวัดทักษะคติ จึงต้องคำนึงถึงเรื่องนี้

ความเห็นของผู้วิจัยในการทำวิจัยในเรื่องนี้หรือใกล้เคียงกัน เห็นว่าควรจะคำนึงถึงข้อจำกัดทั้ง 3 ข้อข้างต้นให้มาก ต้องพยายามนำข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน หลาย ๆ แหล่งมาประกอบการทำวิจัย อย่างมั่นใจกับข้อมูลจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง เพราะบางครั้งเป็นนามธรรม และมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ง่าย จึงต้องคอยติดตามความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในช่วงระยะเวลาหนึ่งพอสมควร และต้องคอยสังเกตต่อไปในอนาคต เพื่อเป็นข้อมูลที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นข้อที่ต้องนำมาพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง คือ ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความเป็นพิเศษ แตกต่างกับจังหวัดอื่น ๆ โดยทั่วไป เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งจังหวัด มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ มีคนหลายเชื้อชาติ หลายถิ่นฐาน เข้าไปอาศัยอยู่ทั้งนักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการธุรกิจ ผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง และใช้แรงงาน เป็นต้น ฉะนั้นปัจจัยเหล่านี้ต้องคำนึงถึงให้มาก ไม่เหมือนกับจังหวัดอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่ ดังนั้นเมื่อสรุปเหตุผลอะไรจึงต้องนำมาประกอบการพิจารณาโดยละเอียด

สำหรับการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (explanatory) การสำรวจ (research)

การวิจัยครั้งนี้กระผมซึ่งเป็นผู้วิจัยซึ่งทำการวิจัยชิ้นนี้เป็นชิ้นแรกคงมีข้อบกพร่องต่าง ๆ มากมาย และยิ่งจำกัดด้วยเงื่อนไขเวลา ประกอบกับความด้อยในประสบการณ์ จึงหลีกเลี่ยงไม่พ้นข้อบกพร่องต่าง ๆ จึงหวังว่าผู้วิจัยที่วิจัยเรื่องนี้ทำนองนี้ต่อไปจะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ และข้อคิดเห็น ผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปเป็นประโยชน์ในงานวิจัยนั้น ๆ ต่อไป